

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ О.О. Шеремет

«__» _____ 2021 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Л.В. Шірінян

«__» _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Перестраховання як фактор забезпечення фінансової стійкості**
страхових компаній

Виконала: здобувачка 5 курсу, 4 групи

Ганджа Анна Андріївна
(прізвище та ініціали)

Керівник: Стецюк Володимир Михайлович.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент Соломчук Л. М.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2021 р.

табл. 2.8. Аналіз елементів перестраховання на показники звітності ПрАТ СК «Уніка» в 2016-2019 рр., табл. 3.1. Сутність перестраховання в законодавствах окремих країн, рис. 3.1. Узагальнена схема сек'юритизації страхових ризиків через спеціальну перестрахову компанію, табл. 3.6. Прогнозування впливу показників перестраховання на показники звітності ПрАТ СК «Уніка».

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Стецюк В.М.		
II	Стецюк В.М.		
III	Стецюк В.М.		

7. Дата видачі завдання 19 жовтня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	15.10.2020	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	09.11.2020	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	30.11.2020	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	21.12.2020	
5	Оформлення готової роботи на попередній захист	24.12.2020	
6	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	20.01.2021	
7	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	01.02.2021	

Здобувач

_____ (підпис)

Ганджа А.А.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Стецюк В.М.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Ганджа А. А. «Перестраховання як фактор забезпечення фінансової стійкості страхових компаній»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2021.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних та практичних питань перестраховання як фактору забезпечення фінансової стійкості компанії.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність поняття перестраховання, його розвитку та сучасного стану ринку перестраховання в Україні.

Другий розділ присвячено загальній характеристиці, аналізу основних показників діяльності страхової компанії та показників фінансової стійкості ПрАТ «СК «Уніка».

У третьому розділі обґрунтовано напрями підвищення фінансової стійкості з урахуванням зарубіжного досвіду та фактору перестраховання для ПрАТ «СК «Уніка».

Ключові слова: *перестраховання, страхова компанія, фінансова стійкість, фінансова стійкість, платоспроможність, страхова діяльність.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ.....	7
1.1. Історія виникнення та розвиток перестрахування.....	7
1.2. Роль перестрахування у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії.....	14
1.3. Сучасний стан розвитку перестрахування в Україні.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ ПРАТ СК «УНІКА».....	26
2.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ СК «Уніка».....	26
2.2. Аналіз забезпечення платоспроможності страхової компанії «Уніка»....	29
2.3. Частка перестрахування в страховій діяльності ПрАТ СК «Уніка».....	38
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИКА.....	48
3.1. Зарубіжний досвід перестрахування та можливості його застосування в Україні.....	48
3.2. Напрями вдосконалення проведення перестрахування.....	68
3.3. Шляхи підвищення фінансової стійкості страховика з врахуванням фактору перестрахування.....	75
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	85
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Особливо важливою є потенційна роль і необхідність комплексного розвитку перестраховання, оскільки для усунення наслідків безпосередньої реалізації цих опосередкованих та прямих збитків відшкодування прямих страхової системи має позитивні макроекономічні наслідки.

Перестраховання відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості компанії. Перестраховання дозволяє створити більш збалансований портфель страховик, за рахунок збільшення можливостей укладання договорів з великими страховими сумами. Також сприяє регулюванню між власним та залученим капіталом без відмови від договорів страхування.

Питання перестраховання висвітлювали у своїх працях М. І. Арич, М. А. Болюх, Ю. С. Джигир, Г. П. Звір'яко, Т. О. Зінькевич, С. О. Іщук, В. Р. Кобилецький, К. Р. Макконнелл, А. А. Маркова, І. І. Мельничук, Р. Е. Островерха, С. Р. Плотніченко, Ю. А. Романовська, Т. А. Филиппова, Е. И Фомина, О. Ю. Цапук, Л. В. Шірінян та ін.

Метою дослідження є аналіз впливу перестраховання на фінансову стійкість страхової компанії.

Завдання дослідження:

- висвітлити історію виникнення та розвиток перестраховання;
- визначити роль перестраховання у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії;
- проаналізувати сучасний стан розвитку перестраховання в Україні;
- надати загальну характеристику ПрАТ СК «Уніка»;
- провести аналіз забезпечення платоспроможності страхової компанії «Уніка»;
- визначити частку перестраховання в страховій діяльності ПрАТ СК «Уніка»;
- вивчити зарубіжний досвід перестраховання та можливості його

застосування в Україні;

- розглянути напрями вдосконалення проведення перестраховання;
- визначити шляхи підвищення фінансової стійкості страховика з врахуванням фактору перестраховання.

Об'єктом дослідження є фінансова стійкість страхової компанії.

Предметом роботи є теоретико-методичні та практичні аспекти забезпечення фінансової стійкості за допомогою перестраховання.

Методи дослідження представлені в другому розділі, де проведений аналіз та синтез; моделювання; теоретичне узагальнення, формалізація та систематизація використовувались при визначенні сутності перестраховання та фінансової стійкості; табличний та графічний метод для зображення статистичного матеріалу; аналіз відносних показників(коефіцієнтів); аналітичний.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти, періодична економічна література, підручники, наукові публікації з обраної тематики, публікації у пресі, інтернет-ресурси, фінансова звітність ПрАТ СК «Уніка».

РОЗДІЛ 1

СУТНІСТЬ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ

1.1. Історія виникнення та розвиток перестраховання

Перестраховання – система правовідносин, де страховик, беручи на страхування ризику щодо захисту майнових інтересів фізичних та юридичних осіб, частину відповідальності за ними з урахуванням своїх фінансових можливостей передає на узгоджених умовах іншим страховикам (перестраховикам) з метою створення збалансованого страхового портфелю, забезпечення фінансової стійкості. Перестраховання є «вторинним» страхуванням, страхуванням самих страховиків.

Перестраховання – це страхування особливого виду. Зміст його полягає у передачі частини ризику (ризиків) у відповідальність іншому спеціалізованому страховику, тобто перестраховику. Страховика, який безпосередньо працює з страхувальниками щодо взяття на себе їхніх ризиків, називають «прямим страховиком», або страховиком, що передає ризику. Процес передачі частини взятих на себе ризиків іншим страховикам з метою створення такого страхового портфелю, який би забезпечував стійкість і рентабельність страхових операцій, називають перестрахованням.

Перестраховик – це страховик, який надає страхову послугу «прямому страховику». У свою чергу перестраховик може передати частину взятих на себе ризиків іншому страховику і т.д.

Процес передачі ризику називається цедируванням ризику або страхувальною цесією. Страховик, який передає ризик, називається цедентом, а той, що приймає цей ризик – цесіонарієм. Наступна передача цесіонарієм (частково або повністю) ризику наступному перестраховику називається ретроцесією. Страхове товариство, яке передає третьому учаснику ризик у

наступне перестраховання, називається ретроцедентом, а товариство, яке бере на себе ретроцедований ризик, називається ретроцесіо-нарієм.

Цесіонарій не має ніяких зобов'язань щодо укладених цедентом договорів страхування. Це означає, що страховик (цедент), котрий уклав договір із перестраховиком (цесіонарієм), залишається відповідальним перед страхувальником у повному обсязі. Він навіть не зобов'язаний інформувати страхувальника про передачу ризику в перестраховання.

Перестраховик зобов'язаний виплатити відшкодування цеденту пропорційно до його участі за умови, що цедент виплатив це відшкодування страхувальнику. Цедент зобов'язаний інформувати цесіонарія про цедований ризик так само, як страхувальник зобов'язаний інформувати страховика про всі зміни, що відбуваються в ризику, який він передав страховику.

Важко встановити, коли саме виникло перестраховання, який договір поклав йому початок, але можна з упевненістю стверджувати, що воно завжди розвивалося слідом за самим страхуванням, оскільки перестраховувальні операції є «вторинними», похідними від страхових.

За одними джерелами, перше перестраховання було проведене в 1370 році: перестраховувалася частина рейсу від Коделес до Брюге (Бельгія). Інші датують перші договори перестраховання кінцем XVI століття, коли страховики-купці поділяли між собою ризики в певних частках [16].

Пізніше, зі зростанням обсягу перестраховувальних операцій та ускладненням їх характеру, виникли спеціалізовані компанії. Першою професійною перестраховувальною компанією була «Колонія Реіншуранс» (1846 рік, Німеччина).

Швейцарське перестраховувальне товариство «Свіс Ре», у 1880 році — Мюнхенське перестраховувальне товариство. У Росії товариств, які здійснювали виключно перестраховання, було два: «Товариство російського перестраховання» і «Допомога». Перше з них, створене у 1885 році, виконувало значні перестраховувальні операції. У 1910-1915 роках в Україні земські страхові компанії перестраховували ризики від вогню [16].

Перший договір перестрахування укладено в 1821 році між фірмами «Руайяль» Париж та «Пропрієтер реюні» Брюссель. Першим перестраховальним товариством стала фірма «Кельніш Рюк» (1846 р). Незабаром виникли «Мюнхенер Рюк» (1862) та «Компані Сюісс де Реассюранс» (1863) [16].

З метою перестрахування великих і небезпечних ризиків, для попередження відмивання валюти деякими державами на початку ХХ ст. починають створюватися державні перестраховальні компанії. Перші такі компанії були створені в Уругваї (1912 року), а в 1920 році у Чилі – Державні страхові банки. З січня 1913 року в Італії встановлено 10-річний період, протягом якого страхові товариства зобов'язані були перестраховувати 40 % ризиків у Національному страховому інституті (National delle Assicurazioni). Цю монополію держави було скасовано в квітні 1923 року.

У 1929 році у Туреччині було введено державне перестрахування. Всі ризики турецьких і зарубіжних страхових товариств обов'язково підлягали перестрахуванню в розмірі 75% в державному акціонерному товаристві La Reassurance Nationale S. A. Turguie.

Подібні дії запроваджувалися в Бразилії в 1939 році, в Ірані – в 1936 році, в Англії – в 1939 році.

Найбільших змін перестрахування зазнало після Другої світової війни. У 1946 році у Франції була створена «Центральна перестраховальна каса», в яку всі зареєстровані в країні компанії повинні були передавати 4 % всіх прямих ризиків. В інших країнах (Єгипет, Індія) було проведено націоналізацію страхової діяльності.

У 1947 році німецьким перестраховальним компаніям було заборонено здійснювати діяльність за кордоном, але в 1950 році цю заборону було знято і німецьким перестраховикам вдалося нормалізувати відносини на іноземному ринку.

В Україні перші такі компанії з'явилися на початку ХХ століття (1910-1915 рр.) – земські страхові компанії – перестрахування вогневих ризиків. Можна сказати, що перестрахування з'явилося як спосіб підтримки страховиків при

збільшенні обсягів і використанні нових форм страхування. Необхідність такої підтримки полягає в тому, що індивідуальні можливості страховика по страхуванню, а також гарантії повної та своєчасної виплати за великим одиночним ризиком досить обмежені.

Перші кроки на шляху створення перестраховального ринку вже зроблено. В середині 1994 року вперше 8 страхових компаній України зареєстрували Українську перестраховальну компанію. Але це дійсно лише початок. У 80-ті роки в світі діяло близько 350 професійних перестраховальних товариств, з них – 132 в Європі, 21 % з яких – у ФРН. На Україні також маютья компанії, що займаються тільки перестраховальними операціями, такі як «Українська перестраховальна компанія» (Львів), «Скіфія Ре» (Київ) і т.д.

Українське перестраховання має багато проблем, що гальмують його розвиток. У сфері вітчизняного страхування переважають страхові і перестрахові компанії з невеликими можливостями з прийняття ризиків. Потреба в покритті ризиків зростає швидше, ніж їхні статутні фонди. Така тенденція на страховому ринку серйозно гальмує збільшення масштабів надання страхових послуг. Тому для українського страхового ринку проблемою, що потребує швидкого вирішення, є збільшення його ємності, об'єднання розрізнених страхових фондів компаній.

Питома вага страхових премій за ризиками, переданими у перестраховання, хоча і зростає, але залишається ще дуже низькою.

По-перше, це не встановлені в законодавчому порядку норми, що регулюють проведення перестрахових операцій: розмір мінімального власного утримання страховиками, максимальна частка передачі ризику одному перестраховику, процес передачі ризиків.

По-друге, це проблеми, пов'язані із обмеженням необхідної інформації. Не завжди є повна й об'єктивна інформація про платоспроможність партнерів, їх репутацію в діловій сфері, про готовність до негайних виплат. Існують також

труднощі, пов'язані з відсутністю інформації про законодавчі акти, що регулюють цю діяльність за кордоном.

По-третє, негативним моментом є те, що потреба в перестрахованні в страхових компаній визначається їх власними можливостями з утримання ризиків. Часто ризики передаються на принципах взаємності, а не пов'язуються з недостатніми власними ресурсами або з необхідністю забезпечити збалансованість свого страхового портфелю.

Враховуючи, що на страховому ринку України недостатня відповідна база для страхування великих, складних ризиків, виникає потреба в інтеграції страхового бізнесу України в Європу.

Виникає об'єктивне бажання західних перестраховиків приймати в перестраховання ризики, але допуск іноземних перестраховиків на вітчизняний ринок перестрахових операцій призводить до відтоку валютних коштів, що є негативним моментом у розвитку страхового ринку.

Найважливіше місце в історії походження перестрахової справи займають перестрахові пули. Їх створення відносять до різного періоду.

Страховий пул – це добровільне об'єднання страховиків, що створюється на підставі відповідної угоди для спільного страхування певних ризиків.

Завданнями функціонування страхових пулів є:

- страхування великих і небезпечних ризиків (наприклад, авіаційних та космічних, перевезення небезпечних вантажів тощо);
- подолання недостатніх фінансових можливостей окремих страховиків;
- забезпечення фінансової стійкості страхових операцій;
- гарантування виплат страхувальникам.

Сутність функціонування пулу полягає в тому, що страховики згідно з угодою передають в пул премію за відповідними ризиками, а пул розподіляє згідно з переданою страховою премією відповідальність між його членами. Якщо ліміт відповідальності пулу перевищено, укладається договір перестраховання.

Розрізняють два типи пулів: пули співстрахування та пули перестраховання.

Перші страхові пули виникли в 60-х роках ХХ століття у зв'язку зі зростанням збитків, пов'язаних із техногенними ризиками, а в сучасних умовах участь у страхових пулах нерідко є умовою дозволу страхування великих і небезпечних ризиків. Діяльність страхових пулів у низці країн регламентується спеціальними законодавчими актами. У багатьох країнах, у тому числі в Україні, діяльність страхового пулу регулюється цивільним та господарським (контрактним) законодавством. У більшості країн діє обмеження на обсяг операцій страхових пулів шляхом встановлення норм антимонопольного законодавства, зокрема у Європейському Союзі обсяг операцій страхового пулу не повинен перевищувати 15 % страхового ринку. До основних видів страхових пулів належать :

- національні страхові пули, що створюються національними страховиками у певних видах страхування (наприклад, Німецький повітряний пул зі страхування авіаційних перевезень, Антитерористичний страховий пул Росії);

- ринкові регіональні пули, що створюються більшістю страховиків регіону для зростання ємності страхового ринку та утримання страхових премій;

- андеррайтерські пули, що утворюються шляхом об'єднання невеликих нових страховиків із більш досвідченими компаніями з метою набуття досвіду новими компаніями та утримання відповідної місткості ринку загалом.

В Україні з переходом до ринкової економіки відбувається створення перестраховальних та страхувальних пулів. Нині вже існують Національний ядерний страховий пул, пул зі страхування морських ризиків, Моторне (транспортне) страхове бюро України для страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, перестраховальна дирекція Національної акціонерної страхової компанії (НАСК) «Оранта» та ін.

Не дивлячись на глобальний характер перестраховального бізнесу, характеристики і результати діяльності перестраховиків у різних регіонах земної кулі значно різняться. Так сьогодні в світі існує приблизно 350 перестраховальних компаній, з них 135 – в Європі, в Росії – 55 (професійних 20), в Україні – 8 [17].

Успішному формуванню перестраховувального ринку в Україні має сприяти чітка законодавча база, зважене податкове регулювання. Нажаль в нашій державі вона ще не пристосована до цього.

Отже, перестраховування є важливою складовою сучасного страхового ринку. Воно виникло відносно недавно, але уже стало невід'ємною складовою більшості страхових відносин.

Еволюція міжнародного страхового ринку призвела до появи перестраховування як нової, вищої форми організації страхового захисту на якісно новій фінансовій основі у порівнянні зі страхуванням. Завдяки структурним перебудовам у світовому господарстві, значного розвитку науково-технічного прогресу перестраховування виокремилася в самостійну сферу страхової діяльності, забезпечуючи інтенсивний і широкомаштабний перерозподіл страхового капіталу і ризиків в рамках міжнародного страхового ринку. У зв'язку з цим розкрито економічну сутність перестраховування в сучасних умовах розвитку страхового ринку, доведено шляхом порівняння зі співстрахуванням переваги перестраховування як універсального методу забезпечення фінансової стійкості страхових операцій для вітчизняних страховиків. Впорядковано категорійно-понятійний апарат, використовуваний вітчизняними страховиками.

1.2. Роль перестраховування у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії

Забезпечення фінансової стійкості страхової компанії можливе лише за умови постійного і детального контролю діяльності страховика та своєчасного реагування керівництва компанії на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищах.

Розглянемо основні критерії забезпечення фінансової стійкості страховика більш детально.

Власний капітал страхової компанії виступає гарантією збереження її фінансової стійкості, адже забезпечує виконання зобов'язань страховика за умови недостатності страхових премій та прибутків від інвестиційної діяльності. Така ситуація може бути спричинена за рахунок кумуляції ризиків одного виду або в результаті настання певних катастрофічних подій.

Правильно визначена вартість страхових послуг, яка досягається за рахунок ефективної тарифної політики страховика, становить основу забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. Страховий тариф дає можливість досягти балансу між доходами та витратами страхової організації, адже тарифна ставка у своїй структурі включає всі необхідні фонди та резерви, що призначені для здійснення страхових операцій. Значне завищення страхового тарифу може призвести до зменшення попиту на даний страховий продукт, а отже і до втрати конкурентних позицій даного страховика на страховому ринку. На даний момент спостерігається демпінг страхових тарифів, небезпека полягає у тому, що зниження страхових тарифів відбувається за рахунок зменшення складової страхового тарифу, що йде на формування страхових резервів. Така політика може призвести до неплатоспроможності та банкрутства страхової компанії.

Важливим критерієм забезпечення фінансової стійкості страховика є наявність збалансованого страхового портфеля. Формування страхового портфелю має на меті отримання максимального розміру прибутку за мінімального розміру ризику. Диверсифікований страховий портфель дозволяє зменшити ризик неплатоспроможності не зменшуючи очікуваної доходності.

Здійснюючи управління страховим портфелем, менеджмент страхової компанії повинен постійно аналізувати і корегувати співвідношення між напрямками страхування, страховими сумами та рівнями ризику об'єктів в розрізі діючих та новоукладених страхових договорів. Саме за рахунок виконання вищенаведених принципів страхова компанія максимізує прибуток за умови ризикового характеру власної діяльності [1].

Одним з найважливіших критеріїв забезпечення фінансової стійкості страховика є механізм перестраховування. Перестраховування враховує вартість об'єкта страхування, незбалансованість страхового портфеля, коливання результатів діяльності страховика з метою передачі частини ризику партнеру [3, с. 43].

Роль перестраховування для забезпечення фінансової стійкості страховика полягає у наступному:

- дозволяє сформувати більш збалансований страховий портфель;
- дозволяє скоротити ризик виникнення у страховика збитків від проведення страхових операцій;
- сприяє збільшенню можливостей страховика укладати договори страхування з великими страховими сумами;
- дає можливість страховикам регулювати співвідношення між власним та залученим капіталом без відмови від договорів страхування.

Варто зазначити, що страхова компанія, яка перестраховує майже 100% прийнятого ризику, залишаючи мінімальне власне утримання або зовсім його не залишаючи, навряд заслуговує на довіру з боку клієнтів.

Достатність страхових резервів для здійснення майбутніх виплат також являється важливим елементом забезпечення високого рівня фінансової стійкості страхової компанії. Страховик формує різні види страхових резервів виходячи з особливостей ризиків, які підлягають страхуванню. Найвищий рівень фінансової стійкості страховика можливо досягти лише за умови перегляду політики формування страхових резервів хоча б раз на рік.

Страхові компанії є потужним інвестиційним інститутом за рахунок нагромадження значних фінансових ресурсів. Період між можливим здійсненням страхової виплати та сплатою страхувальником страхової премії дає можливість страховику ефективно інвестувати акумульовані кошти для отримання додаткового прибутку. Успішна інвестиційна політика страхової компанії позитивно впливає на якість наданих послуг, дозволяє зменшити вартість страхових послуг та дає можливість для розвитку страхової компанії.

В сучасних умовах особливої актуальності набуває проведення кризис-менеджменту для забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. Проведення антикризової політики повинно носити систематичний характер, адже фінансово-економічна криза здійснює негативний вплив на всі сфери діяльності суб'єктів господарювання і, як показала історія, кожна наступна криза має все більш негативні наслідки.

Менеджмент страховика зобов'язаний досліджувати причини і наслідки попередніх негативних явищ в економіці, формуючи на основі обробленої інформації коротко і довгострокові стратегії антикризових заходів [1]. Дана політика страхової компанії надасть їй можливість запровадити комплекс дієвих превентивних заходів на ранніх стадіях дестабілізації як страхового, так і інших суміжних ринків фінансових послуг (фондовий ринок, валютний ринок, ринок нерухомості, банківський ринок і т. д.), що в результаті дасть змогу страховику вийти з кризи не тільки швидкими темпами, але й з мінімальними втратами.

1.3. Сучасний стан розвитку перестраховання в Україні

Трансформація ринку перестраховальних послуг України пов'язана з функціонуванням в складних економічних і геополітичних умовах. В нинішніх реаліях економічної нестабільності і викликів, пов'язаних з війною з Російською Федерацією, система страхування, як сегмент українського фінансового ринку, що найбільш динамічно розвивається, зіткнулася з новими загрозами і ризиками. Ринок перестраховання завжди повторював траєкторію розвитку страхового ринку. Перестраховання в Україні завжди використовувало зарубіжний досвід, ведення перестраховальних операцій і організації перестраховальної діяльності в цілому.

Сьогодні на вітчизняному ринку перестраховання функціонує велика кількість страхових компаній. Однак, як свідчить статистика, кількісний склад учасників страхового ринку постійно скорочується. Так, станом на 31.12.2019 р.

загальна кількість страхових організацій в Україні становила 233, у тому числі СК «life» – 23 компанії, СК «non-life» – 210 компаній. Якщо порівнювати ці показники з показниками 2018 року, то на вітчизняному ринку діяло 281 компанія, у тому числі СК «life» – 30 страховиків, страхові компанії «non-life» – 251 компанія. Кількість страхових компаній значно скоротилася, так за 2019 рік порівняно з 2018 роком, кількість страхових організацій зменшилася на 48, порівняно з 2017 роком зменшилася на 61 компанію.

На день реалізації реформи «спліт» – 1 липня 2020 року – під нагляд НБУ перейшло 196 компаній сектора ризикового страхування, що майже вдвічі менше, ніж в 2012 року, коли на ринку діяло 384 «non-life». Динаміка страхових компаній в Україні за період 2012-2020 років наведена на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Зміна кількості страхових компаній в Україні у 2012-2020 роках [14]

Основні показники діяльності ринку перестраховання в Україні та його динаміку протягом 2016-2019 рр. представлено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Динаміка основних показників ринку перестраховання за 2016–2019 рр.

Показники	Обсяг коштів, млн грн.				Абсолютне відхилення, тис. грн.	
	2016	2017	2018	2019	2019/ 2016	2019/ 2018
1	2	3	4	5	6	7
Сплачено на перестраховання, у тому числі:	12668,7	18333,6	17940,7	16713,4	4044,7	-1227,3
перестраховикам-резидентам	8706,4	14937,4	14943,2	13415,2	4708,8	-1528
перестраховикам-нерезидентам	3962,3	3396,2	2997	<i>Продовження табл. 1.1.)</i>		
Виплати, компенсовані перестраховикам, у тому числі:	1233,2	1208,2	2459	2508,2	1275	49,2
перестраховиками-резидентами	278,5	280	430,8	297,8	19,3	-133
перестраховиками-нерезидентами	954,7	928,2	2028,2	2210,4	1255,7	182,2
Отримані страхові премії від перестраховальників-нерезидентів	40,1	46,1	48,4	56,8	16,7	8,4
Виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам	14,2	13,8	44,4	8,9	-5,3	-35,5

Як свідчать статистичні дані, наведені у табл. 1.1, в 2019 році за договорами перестраховання ризиків вітчизняними страховиками (цедентами, перестраховальниками) було сплачено страхових премій у розмірі 16713,4 млн грн, що на 1227,3 млн грн менше, ніж у 2018 р. Причому зменшення відбулося саме за договорами перестраховання ризиків перестраховикам-резидентам – на 1528 млн грн менше. Тенденція зниження цього показника, ймовірно, спричинена дестабілізуючим впливом девальвації гривні, що, відповідно, призвело до певних труднощів у взаєморозрахунках страховиків під час купівлі валюти для перерахування премій чи здійснення виплат за договорами страхування з іноземними партнерами. Щодо компенсованих перестраховиками виплат, то вони в 2019 р. порівняно з 2018 р. збільшилися на 49,2 млн грн. Зазначене збільшення на 182,2 млн грн. завдячує зростанню розміру виплат, компенсованих перестраховиками-нерезидентами. Впродовж 2016-2019 років на вітчизняному ринку перестраховання мало місце поступове зростання отриманих страхових

премій від перестраховальників-нерезидентів. Так, у 2019 р. ці виплати збільшилися на 8,4 млн грн. у порівнянні з 2018 р. і досягли розміру 58,6 млн грн. Водночас у 2019 р. виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам, суттєво зменшилися порівняно з показниками 2018 р. (скорочення на 35,5 млн грн). Загалом аналіз підсумків діяльності страхових компаній за період 2016–2019 роки щодо надання послуг перестрашування дає змогу стверджувати про те, що значення ринку перестрашування в Україні має тенденцію зростання.

В сучасних умовах страхові компанії, які діють на вітчизняному ринку, потребують фінансової стабільності та підтримки, тобто актуальним стає придбання надійної перестрахової послуги. Як наслідок, поступово зростає роль ринку перестрашування в Україні разом зі зростанням самого страхового ринку.

У структурі вихідного перестрашування станом на 31.12.2019 року найбільше сплачено часток страхових премій за такими видами страхування, як: страхування майна – 3679,1 млн грн., що складає 22,0% від усіх видів страхування; страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – 2870,0 млн грн (або 17,2%); страхування фінансових ризиків – 2396,5 млн грн (або 14,3%); страхування вантажів та багажу (вантажобагажу) – 1535,2 млн грн (або 9,2%); страхування наземного транспорту (КАСКО) – 1401,3 млн грн (або 8,4%); страхування відповідальності перед третіми особами – 1034,1 млн грн (або 6,2%); страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів («Зелена карта») – 490,9 млн грн (або 2,9%) [13]. Структура вихідного перестрашування за видами страхування станом на 31.12.2019 (млн грн) зображена на рисунках 1.2 і 1.3.

Рис. 1.2. Структура вихідного перестраховання за видами страхування станом на 31.12.2019 р., %

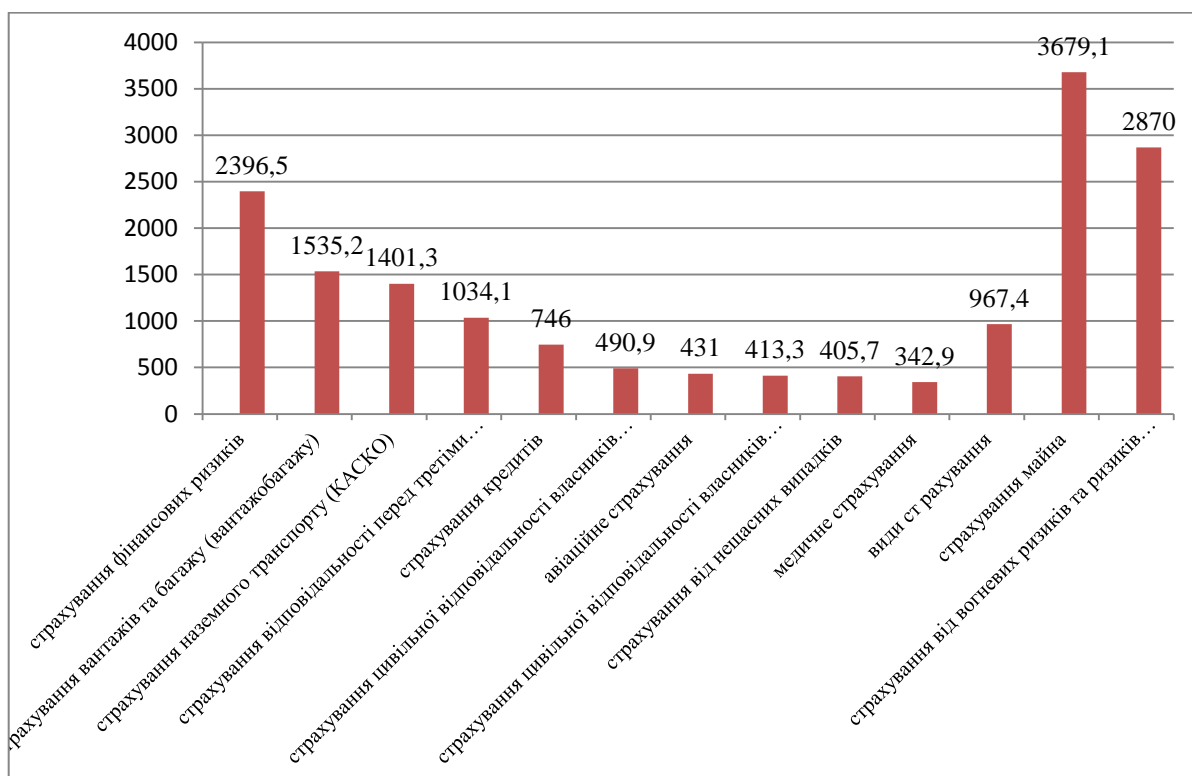

Рис. 1.3 Структура вихідного перестраховання за видами страхування станом на 31.12.2019 р., %

Питома вага ринку вхідного перестраховання в Україні є незначною, однак вітчизняний ринок перестраховання має значні перспективи розвитку.

Глобалізація світового страхового ринку є суттєвим чинником, що визначає необхідність розвитку вхідного перестраховання.

Вітчизняний ринок перестраховання в умовах низької капіталізації страхового та перестрахового ринку, розвивається набагато повільніше в порівнянні з міжнародним перестраховим ринком, в умовах гострої конкуренції між національними перестраховальними компаніями та міжнародними брокерами та перестраховиками. Значна кількість перестрахованих в Україні премій йде за кордон. Українські страхові компанії для забезпечення фінансової стійкості і перейняття досвіду користуються послугами західних професіоналів. Частка одержуваних з-за кордону ризиків невисока, вона залишає близько 20% прийнятих в перестрахованні премій. Пропозиції щодо розміщення ризику в Україні надходять в основному з Білорусії, Російської Федерації, Казахстану, Вірменії.

Співвідношення вхідного перестраховання до валових страхових премій станом на 31.12.2019 року склало 31,5%, що на 4,8 % менше від цього показника у 2018 році та на 10,7 % менше від показника 2017 року (станом на 31.12.2018 – 36,3%, станом на 31.12.2017 – 42,2%) (рис. 1.4).

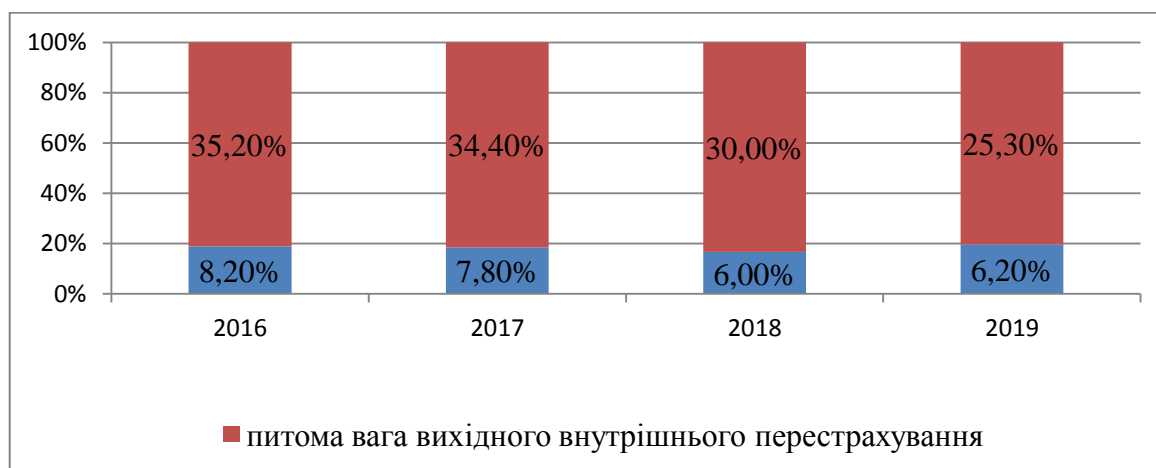

Рис. 1.4. Питома вага вхідного перестраховання у співвідношенні до валових страхових премій за 2017-2019 роки

Динаміка вхідного перестраховання та співвідношення питомої ваги резидентів та нерезидентів у вхідному перестрахованні за 2016-2019 роки відображена у таблиці

Динаміка вихідного перестраховання та співвідношення питомої ваги резидентів та нерезидентів у вихідному перестрахованні за 2016-2019 роки

Показники	2016	2017	2018	2019
Сплачено на перестраховання перестраховикам-резидентам, млн. грн	15090,4	14937,4	14943,2	13415,2
Сплачено на перестраховання перестраховикам-нерезидентам, млн. грн.	3396,6	3396,2	2997,5	3298,2
Питома вага резидентів у вихідному перестрахованні, %	83,2	81,5	83,3	80,3
Питома вага нерезидентів у вихідному перестрахованні, %	18,8	18,5	16,7	19,7

Впродовж 2016-2019 років обсяги вихідного перестраховання не суттєво змінилися. Практично не змінилася і питома вага резидентів та нерезидентів у вихідному перестрахованні. При зменшенні у 2019 році порівняно з 2017 роком операцій з перестраховання із страховиками-нерезидентами на 2,9% їх питома вага у вихідному перестрахованні зросла на 1,2 % до показника 19,7 %. Водночас спостерігається зменшення питомої ваги резидентів: 81,5% у 2017 році, 80,3% у 2019 році [14].

У таблиці 1.3 наведено структуру перестраховання ризиків у нерезидентів станом на 31.12.2019 року.

Таблиця 1.3

Питома вага страхових платежів, яка належить перестраховику-нерезиденту, станом на 31.12.2019

Перестраховик-нерезидент	млн. грн	%
Австрія	639,1	19,4
Великобританія	569,9	17,3
Польща	331,3	10,0
Швейцарія	229,8	7,0
Франція	196,8	6,0
США	119,6	3,6
Чехія	108,4	3,3
Італія	60,3	1,8
Ірландія	46,8	1,4

Інші країни	261,0	7,9
-------------	-------	-----

Від загальної суми сплачених часток страхових премій на перестраховання страховикам-нерезидентам найбільше сплачено до Німеччини – 22,3%, Австрії – 19,4%, Великобританії – 17,3%, Польщі – 10,0%, Швейцарії – 7,0%. Станом на 31.12.2019 року структура показника вихідного перестраховання порівняно з аналогічним періодом 2018 року дещо змінилася в бік таких країн, як: Австрії (з 8,5% до 19,4%), Німеччини (з 18,6% до 22,3%), Франції (з 5,0% до 6,0%) через зниження питомої ваги страхових платежів Великобританії (з 23,7% до 17,3%), Польщі (з 12,4% до 10,0%), Швейцарії (з 10,6% до 7,0%)[14].

Однак сьогодні існує низка проблем у розвитку вітчизняного ринку перестраховання. Загалом сучасний страховий ринок України переживає складний період стагнації. Дана тенденція не може не позначитися і на ринку перестраховувальних послуг. Проблеми зниження рентабельності бізнесу, викликані багато в чому пробілами в системі менеджменту, зростання збитковості за більшістю системо-утворюючими видами страхування, посилення контролю за веденням страхового бізнесу в цілому, несприятлива судова практика – всі ці фактори негативно впливають на ринок перестраховання в Україні. На даному етапі розвитку можна відзначити певні недоліки вітчизняного перестраховального ринку, а саме:

- слабкі фінансові можливості через відкладеного інвестиційного попиту, відсутність прикладів великих подій, в яких необхідна була б фінансова участь перестраховувальних ресурсів;
- законодавча неврегульованість;
- нерозвинутість інфраструктури вітчизняного ринку перестраховання.
- переважання здебільшого факультативного перестраховання;
- низька капіталізація ринку страхування та перестраховання;
- використання перестраховиками у своїй діяльності недобросовісної конкуренції;

- невідповідність нормам міжнародної практики вітчизняної класифікації страхування та документального оформлення перестраховування.

Негативно впливає на розвиток ринку втрата доступу до активу нерухомого майна, що розташоване на тимчасово окупованих територіях України (АР Крим, Луганськ, Донецьк), та динамічне зростання витрат на забезпечення виконання страхових зобов'язань через значну девальвацією національної валюти. Для стимулювання розвитку ринку перестраховування в Україні, необхідно, насамперед, розвинути ринок страхових послуг. Також необхідно стимулювати розвиток конкурентоспроможних страхових організацій, які б надавали послуги не лише в Україні, а й за її межами. З цією метою страхові компанії мають створювати нові, конкурентоспроможні послуги у перестраховальній сфері. Основний напрям політики держави в галузі перестраховування має ґрунтуватися на тому, щоб досягти таких результатів, за яких вхідне перестраховування стало б механізмом залучення коштів у вітчизняну економіку.

Аналіз фактичного стану вітчизняного ринку перестраховування дав змогу також виявити проблемні аспекти його розвитку, а саме: відсутність стабільної державної політики щодо забезпечення розвитку ринкового середовища, не достатньо розвинута інфраструктура перестраховального ринку, недобросовісна конкуренція на ринку перестраховування, низька капіталізація ринку страхування та перестраховування, невідповідність відкритого документального оформлення перестраховування європейським та міжнародним стандартам. Розвиток ринку страхування та перестраховування в Україні є одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері розширення фінансових ринків. Це спричинене тим, що Україна прагне поглибити співпрацю з потужними міжнародними партнерами.

З усього вище зазначеного можна зробити висновок, що сьогодні ринок перестраховування в Україні знаходиться на стадії становлення. Шляхами вдосконалення розвитку національного ринку перестраховування можуть стати: законодавче вдосконалення сфери перестраховування, забезпечення сприятливого економічного клімату, за якого договори перестраховування укладалися б усередині держави, а не з іноземними страховими компаніями, що дасть можливість знизити

відтік фінансових ресурсів з України, створення ефективного страхового пулу. Останнє забезпечить можливість стабілізації розвитку національного ринку страхування і перестраховування.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ ПРАТ СК «УНІКА»

2.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ СК «Уніка»

Приватне Акціонерне Товариство Страхова компанія «Уніка» створена 10 лютого 1994 року, до 2010 року – Страхова компанія «Кредо–Класик».

Страхова компанія «Уніка» здійснює активну страхову діяльність на всій території України. Регіональна мережа «Уніка» налічує 26 дирекцій в областях України, 15 Генеральних Представництва і більше 250 відділень, в т.ч. точок продажів. Компанія продає біля 90 видів страхових продуктів, і має 30 ліцензій, виданих Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

UNIQA Insurance Group (Уніка) є однією з провідних страхових груп на своїх основних ринках Австрії, Центральної та Східної Європи. «Уніка» представлена 38 компаніями у 18 країнах, в яких 20 000 співробітників та ексклюзивних партнерів обслуговує більше 10 мільйонів клієнтів. «Уніка» здійснює свою діяльність в Австрії, Албанії, Боснії, Швейцарії, Хорватії, Угорщині, Косово, Ліхтенштейні і Герцеговині, Болгарії, Македонії, Чорногорії, Польщі, Румунії, Росії, Сербії, Словаччині, Чехії та в Україні. «Уніка» є другою за величиною страховою групою в Австрії з часткою ринку близько 22%.

Страхова група «Уніка» вийшла на український ринок у 2006 році. «Уніка» і «Уніка життя», центральні офіси яких розташовані в Києві, пропонують всі види страхування від ризиків і страхування життя через загальнонаціональну мережу. Більше 1 тис. співробітників «Уніка» в Україні обслуговують близько 1 мільйона страхових полісів.

Основною складовою стилю управління «Уніка» є заохочення співробітників, які беруть на себе відповідальність, системно мислячих

командних гравців, що прагнуть забезпечити персоналізований сервіс для наших клієнтів.

Метою інвестиційної діяльності «Уніка» є надійність та впевненість клієнтів у довгостроковому виконанні компанією взятих на себе зобов'язань. Так, страхові резерви компанії, розраховані за МСФЗ та підтверджені аудиторами, складають 889,10 млн. грн. Активи, що приймаються для покриття страхових резервів на 38,9% перевищують суму страхових резервів. Фактичний запас платоспроможності складає 402,97 млн. грн. (приріст 2,5% у порівнянні з 2016 роком) та перевищує нормативний на 63,3%, що дозволяє Компанії виконувати всі свої зобов'язання перед клієнтами вчасно і в повному обсязі.

Отже, основна задача ПрАТ СК «Уніка» це забезпечити цілісність усіх функцій компанії для того щоб всі клієнти були повністю задоволені сервісом та відповідальним виконанням зобов'язань страховика перед страхувальниками

Станом на 31.12.2019 року загальний обсяг страхових премій компаній небанківської фінансової групи «УНІКА Україна», до якої входять страхові компанії «УНІКА» та «УНІКА Життя», склав 3 023,5 млн. грн., зростання страхових премій у порівнянні з 2018 роком склало 11,6% [15].

Чистий прибуток групи після оподаткування, з урахуванням консолідації, склав 110,0 млн. грн. (СК «УНІКА» 89 млн. грн. та СК «УНІКА Життя» 22 млн. грн.). Звітність компаній складено за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Обсяг страхових премій страхової компанії «УНІКА» у 2019 році зріс на 5,4% і склав 2 152,2 млн. грн. Враховуючи, що в 2019 році Уніка Україна, підтримала позицію міжнародної групи Уніка щодо поступової декарбонізації, що призвело до тимчасового скорочення отримання платежів з деяких галузей. Проте до кінця року компанія повністю компенсувала обсяги страхових премій та показала зростання завдяки збільшенню портфеля у добровільному медичному страхуванні, страхуванні КАСКО, страхуванні здоров'я на випадок хвороби, страхуванні від нещасних випадків та страхуванні туристів

Основними джерелами збільшення премій є автомобільне страхування (+27,9% в порівнянні з 2018 роком), особисте страхування (+66%) та страхування майна, відповідальності та вантажів (+30,3%).

З метою захисту активів від впливу інфляції, значну частину інвестиційного портфелю компанії розміщено на депозитних вкладах в іноземній валюті та у валютних облігаціях Міністерства фінансів України.

Компанія з додатковою відповідальністю СК «Уніка» (далі - Компанія) є юридичною особою, створеною відповідно до чинного законодавства України без обмеження строку своєї діяльності, має самостійний баланс, круглу печатку і печатку з назвою, формою компанії, товарними знаками та послугами, та іншими засобами візуальна ідентифікація Компанії, має право відкривати поточні, валютні, депозитні та інші рахунки в банківських установах. Компанія є фінансовою установою відповідно до законодавства України.

Об'єктом діяльності Товариства, відповідно до Статуту Товариства, є страхування, перестраховання та фінансова діяльність, пов'язана зі створенням, розміщенням та управлінням страховими резервами. Дозволяється здійснювати цю діяльність у формі надання послуг іншим страховикам на основі відповідних угод, укладених з такими страховиками.

ТДВ СК «Уніка» здійснює свою діяльність відповідно до отриманих 5 ліцензій (безстрокових) на здійснення добровільних та обов'язкових видів страхування, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (надалі – Нацкомфінпослуг).

Статутний капітал Товариства згідно Статуту становить 155 480 000,00 (сто п'ятдесят п'ять мільйонів чотиреста вісімдесят тисяч) гривень [16].

Отже, страхова компанія «Уніка» позиціонує себе надійною компанією, яка вже багато років на страховому ринку і відповідає за свої зобов'язаннями перед страхувальником.

2.2. Аналіз забезпечення платоспроможності страхової компанії «Уніка»

Страхова компанія ПрАТ СК «Уніка» являється індивідуальним суб'єктом господарювання, яка здійснює управління майновими інтересами страхувальників, які виступають як фізичними, так і юридичними особами.

Виходячи з цього, головною ціллю ПрАТ СК «Уніка» є стабільний фінансовий стан, який підтверджується відкритістю інформації в показниках, які відображають капітал компанії, а саме його наявність, розміщення та використання [2, с. 471].

Також слід зазначити, що фінансовий стан ПрАТ СК «Уніка» для страховиків описує можливість даної компанії до успішного розвитку поміж конкурентами, виявляє її короткострокові та довгострокові стратегічні цілі.

Фінансовий стан ПрАТ СК «Уніка» перш за все проявляється у взаємозалежності багатьох факторів компанії, це і фінансові відносини, і господарські елементи, а також забезпечення фінансовими ресурсами та їх розміщенням. Тому, фінансовий стан ПрАТ СК «Уніка» – це можливість та довгостроковість компанії здійснювати свою фінансову діяльність [3].

Перш ніж провести аналіз забезпечення платоспроможності, проаналізуємо динаміку основних фінансових показників фінансово- господарської діяльності ПрАТ СК «Уніка», (а саме – статутний фонд, власний капітал, страхові резерви, страхові платежі, активи, виплати, кількість договорів страхування) за 2016-2019 рр. та порівняємо із нормативними значеннями та законодавчо встановленими рівнями (табл.2.1).

**Основні фінансові показники діяльності ПрАТ СК «Уніка»
за 2016-2019 рр. (тис. грн.)**

Показник	2016	2017	2018	2019	Відхилення 2019 до 2016 рр	
					+/-, тис.грн	Темп приросту, %
Статутний капітал	155480	155480	155480	155480	0	0,00
Власний капітал	404098	415530	430785	529741	125643	31,09
Страхові резерви	549443	889104	1780279	1602357	1052914	191,63
Активи	1163545	1662717	3374471	2432213	1268668	109,03
Виплати	355976	443932	714228	852988	497012	139,62
Кількість договорів страхування, шт	31826	47245	181735	172694	140868	442,62

За даними, представленими у табл. 2.1, можна сказати, що ПрАТ СК «Уніка» фактично збільшує основні фінансові показники у декілька разів, що є високим показником діяльності. Проаналізуємо кожний з показників більш детально.

Статутний капітал ПрАТ СК «Уніка» це найголовніший елемент, який підтверджує стійке господарювання компанії. Він формується за допомогою внесків засновників та забезпечує діяльність компанії. При формуванні статутного капіталу ПрАТ СК «Уніка» перш за все регламентується законодавством України та наявними статутними положеннями та документами компанії.

У період 2016-2019 рр. статутний фонд не збільшувався, залишаючись на рівні 155480 тис. грн.. Наявність сплаченого статутного фонду є одним з показників платоспроможності страхової компанії згідно із Законом України «Про страхування» [1].

Відносно управління капіталом основною метою ПрАТ СК «Уніка» є забезпечення нормального рівня достатності капіталу. Оцінка власного капіталу страховика відіграє важливу роль в характеристиці його фінансового стану, адже власний капітал утворює запас платоспроможності, а також забезпечує формування страхових резервів.

Власний капітал у 2016 р. складає 404098 тис. грн, у 2019 р. 529741 тис. грн, що на 31,09 % більше. Обсяг власного капіталу в 1,6 разів перевищує статутний фонд. Таке співвідношення дає змогу страховій компанії здійснювати виплати дивідендів, реінвестувати капітал та ін.

Однією з найважливіших умов забезпечення платоспроможності страховиків є наявність страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань. Абсолютна величина коштів, акумульованих у резервах, має постійно збільшуватися разом із зростанням кількості чинних договорів. З настанням страхових випадків має виконуватися нерівність, що резерви більше майбутніх виплат [5, с. 59].

Збільшення страхових резервів відбувалося протягом всього досліджуваного періоду у 2019 р., сума страхових резервів значно підвищилась порівнюючи з 2016 роком з 549443 тис. грн до 1602357 тис. грн, абсолютне відхилення складає 1052914 тис. грн або на 191,63%.

Показник активи характеризує розмір коштів страхової компанії, які інвестовані в цінні папери, нерухомість, рахунки та депозити в банках, інші матеріальні цінності та права вимоги. Джерела цих коштів - статутний та резервний капітал, технічні резерви, сума нерозподіленого прибутку та інші пасиви.

У 2016 р. показник активи було зафіксовано на рівні 1163545 тис. грн., у 2019 р. - на рівні 2432213 тис. грн (на 109,03% більший 2016 року).

Також табл. 2.1 виявляє, що незважаючи на сучасний економічний стан країни, компанія швидко збільшує кількість укладених договорів, як і розмір виплат страхових відшкодувань.

Кількість укладених договорів страхування у 2016 р. складає 31826 шт., потім відбулось суттєве збільшення кількості договорів у 2019 р. а саме - на 140868 шт. або 442,62%.

З кожним роком спостерігаємо позитивну динаміку, тобто збільшення кількості договорів страхування ПрАТ СК «Уніка» (рис.2.1).

Рис. 2.1 Динаміка кількості договорів страхування станом на 31.12.2016-31.12.2019 рр., шт.

Не менш важливим показником фінансового стану ПрАТ СК «Уніка» є показник платоспроможності компанії. За його допомогою можна здійснювати прогнозування фінансового стану ПрАТ СК «Уніка» на майбутнє. Іншими словами, платоспроможність відображає активи ПрАТ СК «Уніка», які знаходяться в його розпорядженні, є цінними та ліквідними.

Для того, щоб точніше оцінити платоспроможність ПрАТ СК «Уніка». Необхідно враховувати всі фактори як зовнішніх зобов'язань, так і внутрішніх. Зовнішні зобов'язання відображають заборгованість ПрАТ СК «Уніка» перед бюджетом, страховиками та кредиторами. Внутрішні зобов'язання ПрАТ СК «Уніка» – це заборгованість компанії перед співробітниками, засновниками. При цьому всьому перевага надається зовнішнім зобов'язанням, адже сам вони являються головним показником платоспроможності компанії. Забезпечення платоспроможності ПрАТ СК «Уніка» контролюється згідно із Законом України «Про страхування», яким передбачено [1]:

1. Наявність сплаченого статутного капіталу та наявність гарантійного фонду страховика, яким чинне законодавство вважає спеціальні та резервні фонди, а також суму нерозподіленого прибутку страховика;

2. Створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань;

3. Перевищення фактичного запасу платоспроможності над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності.

Для проведення поглибленого аналізу фінансової стійкості розрахуємо фінансові відносні показники, які дозволяють надати характеристику показникам ліквідності і фінансової стійкості страхової компанії.

Для аналізу ліквідності використовують відносні показники ліквідності: коефіцієнти поточної ліквідності, швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності. Рівень ліквідності страхової компанії визначається шляхом співставлення його зобов'язань та певних груп активів, бо швидкість перетворення окремих груп активів у грошові кошти є різною, що і визначає їх нерівнозначну ліквідність [8, с. 22].

Проведемо аналіз показників ліквідності СК «Уніка» за 2016-2019 рр. (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка показників ліквідності СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення, тис. грн.			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,10	0,08	0,10	0,02	- 0,02	0,02	- 0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,95	3,74	2,45	6,76	0,79	- 1,28	4,31	3,81
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,95	3,75	2,46	6,76	0,8	- 1,29	5,2	3,81

Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається відношенням найбільш ліквідних активів до поточних зобов'язань, та показує частину короткострокової заборгованості, яка може бути, у випадку необхідності, погашена негайно за

рахунок найбільш ліквідних активів. Достатнім вважається його значення у межах 0,2-0,35. Коефіцієнт абсолютної ліквідності зменшився в 2019 році на 0,02 проти 2016 року, що вказує на зменшення спроможності компанії розраховуватися за своїми зобов'язаннями перед контрагентами. Даний коефіцієнт складає в 2019 році 0,10, тобто знаходиться нижче межі свого граничного значення.

Коефіцієнт швидкої ліквідності розраховують за більш вузьким колом оборотних активів, коли з їх загальної величини віднімають найменш ліквідну їх частину – запаси. Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності в 2019 році складає 6,76, що вказує на фінансову незалежність компанії від зовнішніх джерел, так як нормативне значення цього коефіцієнта 0,5-1,5.

Узагальнюючим показником ліквідності є коефіцієнт поточної ліквідності, який визначається співвідношенням всіх поточних активів з поточними зобов'язаннями і характеризує достатність оборотних активів підприємства для погашення своїх боргів. Він показує, скільки грошових одиниць оборотних активів припадає на кожну грошову одиницю короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) в 2019 році склав 6,76. Граничне значення коефіцієнта покриття – 1,5-2.

Далі проведемо оцінку фінансової стійкості страхової компанії. Фінансова стійкість передбачає те, що ресурси, вкладені у підприємницьку діяльність, повинні окупитися за рахунок грошових надходжень від господарювання, а одержаний прибуток повинен забезпечувати самофінансування і незалежність компанії від зовнішніх залучених джерел формування майна (активів).

Проте, якщо активи страхової компанії сформовані в значній частині за рахунок поточних зобов'язань, то її фінансовий стан буде нестійким. З поточними зобов'язаннями треба здійснювати постійну оперативну роботу щодо контролю за своєчасним поверненням їх та залученням у господарську діяльність через поточні зобов'язання інших активів.

Від оптимізації співвідношення власних і залучених активів залежить фінансовий стан страхової компанії. Проведені розрахунки основних показників фінансової стійкості СК «Уніка» дали наступні результати (табл.2.3).

Таблиця 2.3

**Динаміка показників фінансової стійкості СК «Уніка»
за 2016-2019 рр.**

Показник/Роки	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення, тис. грн.			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт автономії	0,35	0,25	0,13	0,22	-0,1	-0,12	0,09	-0,13
Коефіцієнт фінансової залежності	2,88	4	7,83	4,59	1,12	3,83	-3,24	1,71
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,02	2,36	6,64	3,83	1,34	4,28	-2,81	2,81
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	-0,22	0,07	-0,03	0,06	0,29	-0,10	0,09	0,28
Коефіцієнт ефективності використання власних коштів	0,21	0,09	0,06	0,17	-0,12	-0,03	0,11	-0,04
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,53	0,33	0,15	0,28	-0,2	-0,18	0,13	-0,25
Коефіцієнт перестраховування	0,25	0,31	0,37	0,37	0,06	0,06	0,00	0,12
Частка страхових резервів у пасивах, %	47,2	53,5	52,76	65,88	6,25	-0,71	13,12	18,66

Виходячи з табл. 2.3 можемо побачити, що за досліджуваний період коефіцієнт автономії зменшився, що не є позитивним для СК «Уніка». Так, якщо в 2016 році він склав 0,35 (35%), в 2017 році 0,25 (25%), а в 2018 році 0,13 (13%) – можна припустити, що це відбулося за рахунок того, що компанія розпочала залучати позикові кошти, і вони займали більшу частину капіталу - тому страхова компанія і стала менш автономною. Виходячи з практичного досвіду, значення коефіцієнту автономії менше 0,5 свідчить про не достатньо стійке фінансове становище, оскільки компанія не може здійснювати платежі передусім за рахунок власних коштів.

Зворотним показником коефіцієнта автономії вважається коефіцієнт фінансової залежності, який зріс в 2018 році проти 2017 року в 2 рази. Він

показує, яка сума загальної вартості активів страхової компанії припадає на 1 грн. власних коштів. Чим менше значення коефіцієнта, чим ближче він до 1,0, тим менша фінансова залежність компанії від зовнішніх джерел.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу склав в 2018 році 6,64 що більше проти 2017 року в 2,8 рази. Він свідчить про ступінь мобільності (гнучкості) використання власних коштів страхової компанії.

Наявність коефіцієнтів ефективності використання активів та власного капіталу свідчить про прибуткову діяльність страховика. Але їх показники свідчать про помітне зменшення прибутковості. Значний вплив на фінансову стійкість страхової компанії має частка страхових премій, що передана в перестраховання. Для обмеження залежності страховика від перестраховиків, з метою забезпечення платоспроможності цей показник не повинен перевищувати 50 % або 0,5.

Коефіцієнт перестраховання, який у 2018 та 2019 році склав 0,37, вказує на те, що менше половини договорів страхування мають перестраховий захист.

Дотримання нормативного значення є позитивним для діяльності компанії, оскільки не ставить її в залежність від фінансової стійкості перестраховиків. Частка страхових резервів у пасивах на кінець 2019 року склала 65,88%, що на 13,12 % більше ніж у 2018. Значна частка цього показника характеризує значні обсяги довгострокових зобов'язань.

Таким чином, фінансова стійкість СК «Уніка» знаходиться на недостатньому рівні та показує фінансову залежність СК «Уніка» від зовнішніх джерел фінансування.

На основі загальних показників рентабельності, які використовуються для оцінки прибутковості різних видів підприємництва, економістами розроблені спеціальні показники, які характеризують рентабельність страхових продуктів по страховій діяльності загалом. Доцільно виділити найбільш суттєві (табл. 2.4).

Особливістю визначення цих показників рентабельності є те, що в кожному конкретному випадку для розрахунку використовується певний вид прибутку страхової компанії.

Таблиця 2.4

Аналіз показників рентабельності ПрАТ «СК «Уніка»

Стаття	Роки					Абсолютне відхилення, тис грн					Відносне відхилення %				
	2015	2016	2017	2018	2019	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017	2019 / 2018	2019 / 2015	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017	2019 / 2018	2019 / 2015
Рентабельність власного капіталу	44,3	21,0	9,41	5,84	16,8	-23	-11,	-3,5	10,9	-27	-52	-55,3	-37,9	187,7	-62
Рентабельність продаж	23,8	10,5	3,99	1,74	5,07	-13	-6,5	-2,2	3,33	-18,7	-55	-62	-56,4	191,38	-78,
Рентабельність інвестиційної діяльності	31,3	12	-6,9	2,65	2,51	-19	-18,	9,58	-0,1	-28,8	-61	-157	-138	-5,38	-91
Рентабельність активів	16,4	7,32	2,35	0,75	3,66	-9,1	-4,7	-1,6	2,91	-12,8	-55	-67	-68,3	388,0	-77
Рентабельність страхової послуги	41,3	17,4	7,03	3,46	9,58	-23	-10,	-3,5	6,11	-31,7	-57	-59	-50,7	176,51	-76
Рентабельність активів за прибутком від операційної діяльності	7,08	3,91	0,84	-1,2	0,38	-3,1	-3,0	-2,0	1,59	-6,7	-44	-78	-244	-131,4	-94
Рентабельність необоротних активів	75,4	15,6	12,1	4,91	22,1	-59,	-3,7	-7,2	17,2	-53,3	-79	-22	-59,7	351,3	-70
Рентабельність оборотних активів	29,6	13,7	2,92	0,88	4,38	-15	-10	-2,0	3,5	-25,2	-53	-78	-69,9	397,73	-85

Виходячи з таблиці 2.4 можна сказати, що протягом 2016-2019 рр. показники рентабельності мали тенденцію до зниження, особливо протягом 2016-2019 рр.

Відтак, рентабельність продажів була найвища у 2016 році і вже у 2017 році впала на 56%, що є досить негативним показником для даної страхової компанії. Але ситуація в 2018 році не покращилась, показник продовжував падати. Це говорить про те, страхова компанія отримує з кожним роком менше прибутку від основної діяльності .

Щодо рентабельності активів так само спостерігається негативна тенденція. Найвище значення даного показника спостерігалось у 2016 році, тоді як уже в 2018 році цей показник впав на 90%. Виходячи з цього можна сказати, що з кожним роком припадає все менше чистого прибутку на одиницю активу.

Показник рентабельності власного капіталу найбільший був у 2015 році, тобто на одну гривню власного капіталу припадає 45 копійок чистого прибутку компанії. Проте вже у 2017 році цей показник склав 8 копійок на одну гривню

чистого прибутку. Виходячи з цього можна сказати, що ПрАТ «СК «Уніка» повинно звернути увагу на показники чистого та власного капіталу задля максимізації даного показника.

Показники рентабельності мають негативну тенденцію у зв'язку з тим, що ПрАТ «СК «Уніка» протягом 2016-2019 рр. з кожним роком отримувала все менше чистого прибутку, тоді як виплати та витрати з кожним роком зростали.

2.3. Частка перестраховування в страховій діяльності ПрАТ СК «Уніка»

Перестраховування – найбільш поширений спосіб вирівнювання і розподілу ризику. В перестраховуванні страхувальник укладає договір з одним страховиком, який потім передає частину ризику наступного страховика, а той, у свою чергу, може передати далі. Тобто, за настання страхового випадку страховик (цедент у договорі перестраховування) виплачує обумовлену страховим договором суму страхувальнику, але частину (або повну суму страхової виплати – залежно від змісту договору перестраховування) йому поверне цесіонарій – страхова компанія, якій цедент передав частину ризику за договором із страхувальником [10, с. 150].

З метою більш детальної оцінки перестраховування досліджуваного страховика необхідно проаналізувати обсяги його валових страхових премій, як основного джерела для формування страхових резервів, необхідних для виплати страхових відшкодувань, а отже забезпечення платоспроможності страхової компанії. А також дослідити динаміку страхових виплат, здійснених страховиком у 2016-2019 роках.

Динаміка обсягів страхових премій та обсягів страхових виплат ПрАТ «СК «Уніка» за 2016-2019 роки представлена на рисунку 2.2.

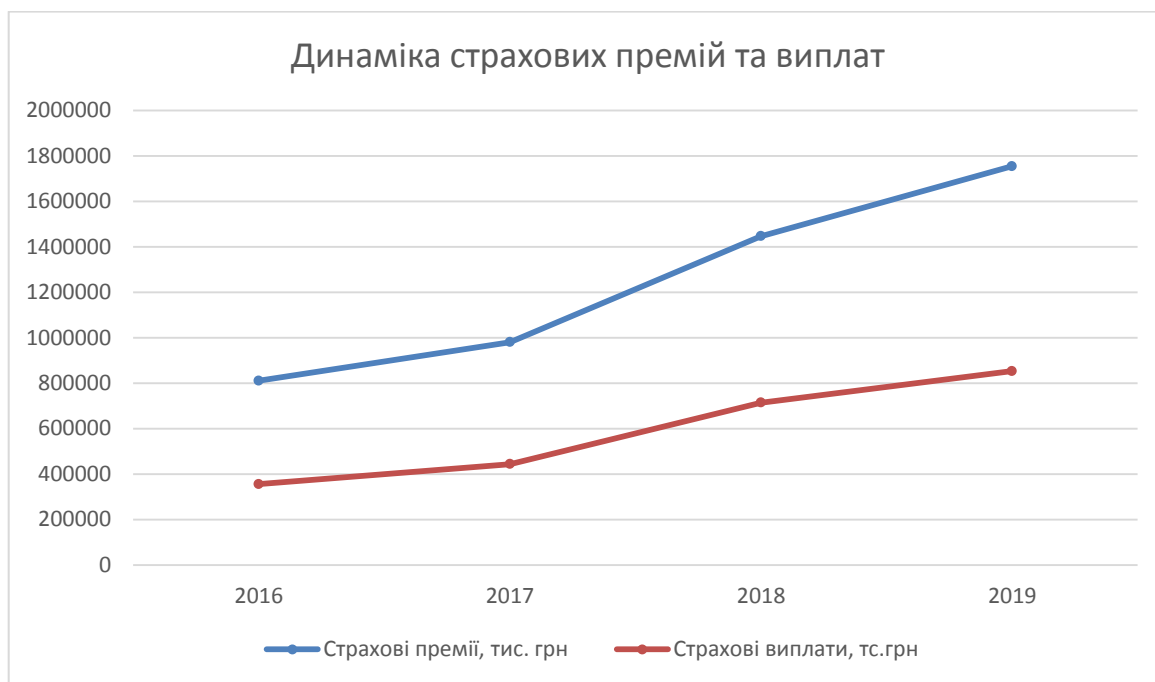

Рис. 2.2. Динаміка обсягів страхових премій та обсягів страхових виплат ПрАТ «СК «Уніка»

Дані рисунку 2.2 свідчать про тенденцію до зростання зібраних валових страхових премій та валових страхових відшкодувань ПрАТ СК «Уніка» за всіма видами страхування за період 2016-2019 років.

З позиції формування та використання страхових резервів зростання обсягів страхових премій є позитивним для діяльності ПрАТ СК «Уніка», оскільки в основі формування страхових резервів лежать зібрані страхові премії. Це свідчить про високу здатність страхової компанії відповідати за своїми зобов'язаннями перед страхувальниками за укладеними договорами страхування. З огляду на те, що первинними і основними надходженнями від страхової діяльності кожної страхової компанії є страхові премії, проведемо аналіз динаміки та структури зібраних страхових премій ПрАТ СК «Уніка» за 2016-2019 роки.

У таблиці 2.5 наведено обсяги страхових премій за видами страхування, зібрані ПрАТ СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

Таблиця 2.5

Надходження страхових премій ПрАТ СК «Уніка»
за 2016-2019 рр., тис. грн.

Види страхування	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютна зміна	
					2019 р. від 2018 р.	2019 р. від 2016 р.
Страхування автотранспортних засобів (каско)	526073	624688,3	1114862	842807	-272055	316734
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів	23332,2	134443,3	171777	203809	37333,7	180476,8
Страхування за договорами «Зелена картка»	18850,8	129961,9	127448	127915	-2513,9	109064,2
Страхування майна	92962,1	103073,2	140201	162470	37127,8	69507,9
Особисте страхування (медичне, туристичне, від нещасних випадків)	146572,0	257683,0	199636	381612	-58047	235040
Страхування вантажів (карго)	25860,8	36971,9	37378	26708	406,1	847,2
Страхування будівельно-монтажних ризиків	7823,0	18934,1	18951	21403	16,9	13580
Страхування на випадок втрати прибутку від перерв у виробництві	8926,7	18037,8	18716	19641	678,2	10714,3
Інші види страхування	192122,4	203233,5	294236	235034	91002,5	42911,6
Всього	1042523	1527027	2123205	2021399	-101806	978876

Дані таблиці 2.5 свідчать про збільшення обсягів страхових премій за всіма видами страхування, що здійснював страховик, на 978876 тис. грн. у 2019 році проти 2016 року. Проте, протягом 2019 року спостерігався спад страхових премій порівняно з 2018 роком за такими видами страхування, як страхування автотранспортних засобів, що зменшились проти попереднього року на 272055 тис. грн., страхування за договорами «Зелена карта» на 2513,9 тис. грн та за особистим страхуванням – зменшення на 58047 тис. грн.

Головним елементом в частині перестраховання та її частки в страховій діяльності ПрАТ СК «Уніка» є обсяги страхових виплат та відшкодувань, так як вони відображають найбільшу статтю витрат у звітності.

Для страхувальників ПрАТ СК «Уніка» важливим критерієм є рівень страхових виплат, адже він в першу чергу свідчить про те, що ПрАТ СК «Уніка»

відноситься з відповідальністю до свої страховиків відповідно до договорів страхування. Рівень страхових виплат визначається міжнародними стандартами, де його відсоток має знаходитися приблизно на рівні 70% [5, с. 20].

Рівень страхових виплат є показником, що впливає на довіру споживачів до страхових продуктів, які пропонуються на ринку.

Розрахуємо рівень страхових виплат ПрАТ СК «Уніка» за 2016-2019 рр., що подано у табл.2.6.

Таблиця 2.6

**Розрахунок рівня страхових виплат ПрАТ СК «Уніка»
за 2016-2019 рр.**

Показник	Ряд/Формула	Рік			
		2016	2017	2018	2019
Страхові виплати, тис.грн	Ф.2 Р.2070	355976	443932	714228	852988
Страхові платежі, тис.грн	Ф.2 Р.2011	1064115	1702912	2041616	2152170
Рівень виплат, %	$(\text{Ф}2 \text{ р.}2070 / \text{Ф}2 \text{ р.}2011) * 100\%$	33,45	26,07	34,98	39,63

Оптимальний рівень виплат для української страхової компанії повинен знаходитися в межах від 50 до 70 %. Всі цифри, виходячи з даних табл. 2.6., нижче 50 % можуть свідчити про завищені тарифи або нелояльну виплатну політику компанії.

Якщо ж рівень виплат вище 70%, це може свідчити про незбалансованість страхового портфеля, що може негативно впливати на здатність компанії виконувати свої обов'язки в подальшому.

За еталон цього показника часто приймають середнє значення рівня виплат для Великої Британії (67 %) як історично країни з високорозвиненим страховим ринком та стандартами [3, с.112].

На рис. 2.3 графічно відображені зміни рівня виплат страхових відшкодувань з ПрАТ СК «Уніка» за 2016-2019 рр.

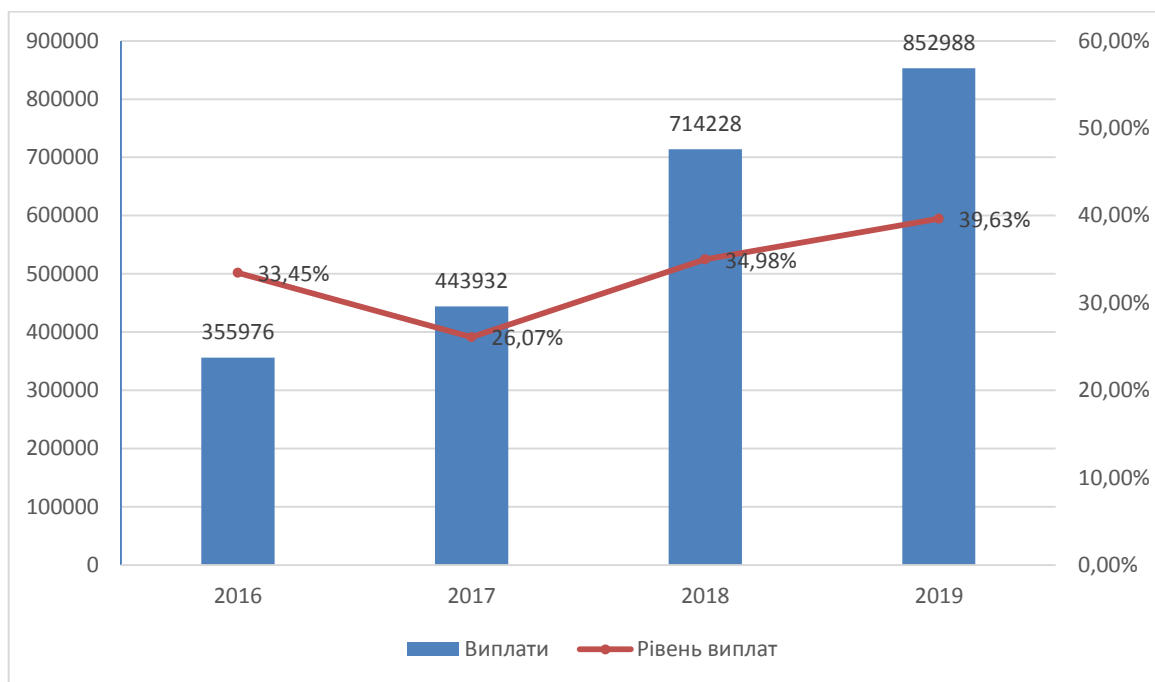

Рис. 2.3. Динаміка рівня виплат страхових відшкодувань станом на 31.12.2016-31.12.2019 рр., тис.грн

У 2019 р. ПрАТ СК «Уніка» виплатила своїм клієнтам 852988 тис. грн, що вдвічі більше суми виплат за 2016 рік. За рівнем виплат (39,63% в 2019 р.)

Протягом досліджуваного періоду даний показник так і не досяг рекомендованого вітчизняними науковцями та практиками значення. Максимально наближеним значення є у 2019 р. і становило 39,63 %. У 2019р. це можна трактувати як ефективну політику топ-менеджменту у сфері андеррайтингу та відбору страхових ризиків. Проте, потрібно звернути увагу на низький рівень виплат у період 2016-2018 рр., адже такий рівень виплат страхувальник може сприймати як політику ухилення страховою компанією від сплати страхового відшкодування, що призводить до зниження попиту на її продукти та, відповідно, зниження фінансової стійкості в майбутньому. Однак, враховуючи показник рівня страхових виплат у 2019 р., швидкі темпи зростання страхових премій та постійну інноваційну діяльність, така ситуація для ПрАТ СК «Уніка» все ж є малоймовірною.

Позитивна динаміка виплат страхових відшкодувань є одним з ключових показників якісного рівня страхового захисту та стабільності страхової компанії, що впливає на довіру споживачів до страхових продуктів, які пропонуються на

ринку. В такому випадку страхову компанію можна розцінювати як надійного постачальника страхових послуг, який має достатні фінансові можливості відповідати за своїми зобов'язаннями.

ПрАТ СК «Уніка» у 2019 році займає 5 місце в рейтингу страхових компаній України.

Крім того, рейтинг надійності страхових компаній виступає фактором, що запобігає банкрутству шляхом інформування потенційних і вже наявних страхувальників про становище страховиків на ринку, сприяючи перерозподілу фінансових потоків від менш стійких страхових компаній до більш стійких, що займають верхні поверхи рейтингового списку.

В таблиці 2.17 представлені дані рейтингу страхових компаній України за 2019 рік за основними показниками діяльності та загальна оцінка страхового рейтингу [9, с.425].

Таблиця 2.7

Рейтингові оцінки основних показників діяльності TOP- 10 страхових компаній України з ризикового страхування за 2019 р. [9, с.425]

Страхова компанія	Рейтингова оцінка			
	Валові страхові премії	Активи	Страхові резерви	Рейтинг надійності
ПрАТ «СК «Уніка»	1	1	10	4
ПрАТ «СК «АХА Страхування»	2	4	4	4
ПрАТ «СК «Арсенал Страхування»	3	2	13	12
ПрАТ «СК «ПЗУ Україна»	4	5	3	4
ПрАТ «ТАС СГ»	5	6	5	6
Страхова компанія	Рейтингова оцінка			
	Валові страхові премії	Активи	Страхові резерви	Рейтинг надійності
ПрАТ «СК «Інго Україна»	6	3	1	4
ПрАТ «СК «Інго Україна»	6	3	1	4
ПрАТ «СК «Провідна»	7	11	11	9
ПрАТ «СК «Кредо»	8	8	6	9
ПрАТ «СК «Українська страхова група»	9	10	7	9
ПрАТ «СК «Універсальна»	10	12	14	7

Дані таблиці 2.7 свідчать, що станом на кінець 2019 року ПрАТ СК «Уніка» перебувала на 5-й позиції в рейтингу фінансової надійності вітчизняних страховиків з ризикового страхування.

Враховуючи, що відповідно з даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, станом на кінець 2019 року в Україні здійснювало діяльність 251 страхова компанія з ризикового страхування, це непогана позиція на національному страховому ринку.

Отже, спостерігаючи динаміку основних показників щодо страхування діяльності страхової компанії можна зробити висновок про те, що ПрАТ СК «Уніка» станом на сьогодні має позитивний напрямок розвитку.

Фінансові звіти об'єктивно та достовірно розкривають інформацію про вартість чистих активів товариства за всі роки, тобто про розмір його статутного капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку та інших резервів. Тому кінцевим етапом проведемо аналіз елементів перестраховування на показники звітності ПрАТ СК «Уніка» та визначимо його частку в страховій діяльності компанії (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

**Аналіз елементів перестраховування на показники звітності ПрАТ СК
«Уніка» в 2016-2019 рр.**

Показники перестраховування	2016р	2017р	2018р	2019р	Відхилення 2019 до 2016рр, %
Страхові виплати, тис. грн.	355976	443932	714228	852988	139,62
Страхові премії, тис. грн.	810867	980161	1446445	1754596	116,39
Чистий прибуток, тис. грн.	85206	39119	25151	88988	4,44
Премії, передані у перестраховування, тис. грн.	202762	663515	424957	265063	30,73
Частка премій в перестрахованні у страхових преміях	0,25	0,68	0,29	0,15	-0,1
Частка перестраховика у страхових резервах, тис. грн.	151456	417058	1052365	754653	398,27
Покриття страхових виплат резервами перестраховика	0,43	0,94	1,47	0,88	0,45
Страхові виплати у преміях, частка	0,44	0,45	0,49	0,49	0,05
Частка страхових виплат	1,34	1,59	0,40	0,35	-0,99

З даних таблиці 2.8 бачимо, що в залежності від частки покриття страхових виплат резервами перестраховика, чистий прибуток ПрАТ СК «Уніка» в 2016-2019 рр. змінювався нелінійно. При цьому лінійною було зростання премії, передані у перестраховання, і власне частка перестраховика у страхових резервах.

Отже, проведений в другому розділі дипломної роботи аналіз дає змогу зробити висновок, що досліджувана страхова компанія у період 2016-2019 років розвивалася рівномірно.

Основні фінансово-економічні показники діяльності досліджуваного страховика мали позитивну динаміку та стійку тенденцію до зростання. Негативний вплив на зменшення окремих показників діяльності страховика мали зовнішні фактори: нестабільність економічної та політичної ситуації в країні, недосконалість та суперечність законодавчо-правових актів.

Перестраховання з точки зору фінансової стійкості для ПрАТ СК «Уніка» має як мінімум два аспекти. Так, для первинного страховика можливість перестрахувати прийняті ризики означає зміцнення фінансової стійкості. У той же час має сенс говорити і про фінансову стійкість перестраховика: будучи також страховою організацією, що надає страхові послуги іншим страховикам, перестраховик повинен мати достатній рівень платоспроможності, щоб у разі настання страхового або перестрахового випадку виконати свої зобов'язання.

Таким чином, перестраховання на ПрАТ СК «Уніка» здійснює прямий вплив на рівень фінансової стійкості страховика:

- Кожен вид страхування має значну кількість ризиків, які страхова компанія не може взяти на себе цілком. Одним із варіантів здійснення страхування таких ризиків ПрАТ СК «Уніка» є саме операція перестраховання, що значно скорочує рівень відповідальності одного страховика та забезпечує повний захист страхувальникові.

- Фінансову стійкість страховика можуть похитнути не лише великі ризики, але і масові дрібні. Оформлення договору перестраховання на випадок настання катастрофічної страхової події дає змогу перестраховальнику скоротити

обсяг ймовірних збитків. Таким чином, шляхом перестраховання страхова компанія забезпечує себе від раптових масштабних витрат.

- Перестраховання може вирівнювати коливання результатів діяльності страховика за певний період. Зокрема, протягом року на фінансове становище ПрАТ СК «Уніка» може негативно позначитись як висока збитковість страхового портфелю загалом, так і суттєві втрати від великої кількості страхових виплат, що пов'язані із настанням катастрофічних ризиків. Перестраховання може вирівняти такі коливання, тим самим сприяючи стабільній роботі компанії, що забезпечує фінансову стабільність.

Отже, перестраховання дає можливість ПрАТ СК «Уніка» розширити перелік ризиків, які вона готова прийняти на страхування, охопити більше видів діяльності, захистити свої активи. Перестраховання відкриває перед страховиком можливість застрахувати об'єкти, які за своєю вартістю або ступенем ризику значно перевищують його власні фінансові ресурси.

Таким чином, необхідність і передумови проведення перестраховання впливають не тільки з природи економічної категорії страхування, але й специфіки ПрАТ СК «Уніка» як господарюючого суб'єкта з підвищеними вимогами до його фінансової стійкості.

Виходячи з вищезазначеного, доцільно зробити висновок, що аналіз основних показників діяльності страхової компанії ПрАТ СК «Уніка» свідчить про те, що страховик, входячи в 10-ку лідерів страхового ринку України, на кінець досліджуваного періоду, а саме 2019 року, демонстрував рівень фінансової стійкості, тобто фінансові показники знаходилися на високому рівні й свідчили про відсутність фінансових проблем у страховій компанії. Крім того, розрахована платоспроможність страховика свідчила про стійку тенденцію до її зростання. Проте, ефективне функціонування страхової компанії на страховому ринку України є можливим за умов розроблення заходів щодо вдосконалення оцінки та визначення напрямів забезпечення фінансової стійкості страхової компанії.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИКА

3.1. Зарубіжний досвід перестраховування та можливості його застосування в Україні

Процес становлення і вдосконалення відносин перестраховування у різних країнах суттєво різняться. Обумовлено це, перш за все, особливостями їх економічного розвитку, відмінностями законодавчого регулювання перестраховування, специфікою договірно-правових зв'язків між сторонами, а також традиціями і належністю цих країн до тих чи інших правових систем. У таблиці 3.1 наведено визначення «перестраховування», які закріплені національними законодавчими актами окремих країн. Інститут перестраховування в зарубіжних країнах має законодавче закріплення (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Сутність перестраховування в законодавствах окремих країн [28, с. 58-59]

Країна	Перестраховування – це:
Аргентина	угода, яка має на меті за допомогою використання різних способів подальший більш широкий розподіл ризиків між іншими страховиками, якщо страхова сума або потенційна величина збитків у прийнятому на страхування ризику перевищує можливості (власне утримання) страховика; перестраховуванням також називають «страхуванням страхування»
Фінляндія	страхування, яке страховик придбає у іншого страховика з метою виконання зобов'язань, які виникають у нього за укладеними договорами страхування
Німеччина	страхування страховиків
Ізраїль	договір між страховиком і страхувальником, який зобов'язує страховика за певну плату здійснити застрахованому страхову виплату при настанні страхової події (загальні норми як страхування, так і для перестраховування)
Словенія	страхування надмірних зобов'язань з метою забезпечення збалансованості страхового портфеля страховика у іншого

	страховика, який спеціально створений для здійснення операцій з активного перестраховування
США – Каліфорнія (кожний штат має самостійне законодавство в галузі страхування)	договір перестраховування є договором, за яким страховик звертається до третьої особи для страхування її збитків або зобов'язань, що пов'язані з виконанням договорів прямого страхування
Російська Федерація	діяльність із захисту одним страховиком (перестраховиком) майнових інтересів іншого страховика (перестраховувальника), пов'язаних із прийняттям останнім за договором страхування (основним договором) зобов'язань здійснення страхової виплати

Згідно з німецькою правовою традицією, перестраховуванням визнається страхування ризиків, прийнятих страховиком. У Німеччині перестраховування називають «страхуванням від страховиків». В даний час питання правового регулювання перестраховування в законодавстві Німеччини взагалі не розглядаються, а віднесені до області звичаїв ділового обороту і договірного права. Наприклад, в параграфі 186 Закону про договір страхування «Gesetz über den Versicherungsvertrag» (VVG), прямо вказано, що «умови справжнього закону не застосовуються до морського страхування і перестраховування» [20, с. 12].

Основні звичаї ділового обігу в Німеччині щодо перестраховування полягають у наступному:

1) підписання договору зобов'язує перестраховувальника слідувати всім рішенням перестраховувальника, прийнятим відповідно до умов оригінального договору страхування і договору перестраховування;

2) перестраховувальник повинен слідувати приписам оригінального ризику (об'єкта), однак це зовсім не означає, що перестраховувальник повинен просто слідувати всім необґрунтованим рішенням перестраховувальника;

3) документи, що передаються сторонами по факсимільному зв'язку або електронною поштою, мають для сторін юридичну силу оригіналів (це забезпечує оперативність вирішення питань);

4)перестраховальник зобов'язується виплачувати перестраховальникові відповідну частку страхового відшкодування в межах прийнятого на себе обсягу відповідальності протягом узгодженої кількості днів після отримання від перестраховальника рахунки збитку (претензії або листи з вимогою виплатити свою частку в страховому відшкодуванні), а також копій документів, список яких зазвичай узгоджується сторонами при укладенні договору.

У Німеччині контроль за фінансовою стійкістю перестраховальника не проводиться. Фінансовий контроль зосереджений на забезпеченні платоспроможності прямого страховика. При визначенні розмірів технічних резервів також використовується показник чистої премії, проте до функцій страхового нагляду входить контроль за тим, наскільки компанія – перестраховальник надійний з точки зору її фінансової стійкості і готовності виконувати свої зобов'язання, а також контроль за умовами перестраховання. Відповідно до своїх повноважень, страховий нагляд має право вимагати змінити страховика. В інших країнах континентальної (германо-романської) правової системи звичай ділового обігу також має велике значення в правовому регулюванні перестраховання.

У Франції все правове регулювання страхування зосереджено в страховому кодексі 1976 р., який регламентує всі сторони організації страхового ринку і його регулювання. Однак французький страховий кодекс також виключає зі сфери свого регулювання перестраховання. Фінансовий контроль у Франції зосереджений виключно на забезпеченні платоспроможності страховика прямого страхування, однак при визначенні розміру страхових резервів, використовується показник бруutto-страхової премії за вирахуванням витрат на ведення справ, в тому числі і її частина, яка передається в перестраховання [32, с.12].

У країнах англо-саксонської правової системи дається більш широке визначення перестраховання. Але при цьому також відсутні чіткі вимоги до даного правовідношення. Класичне визначення перестраховання було дано в ХІХ ст. у законодавстві Великобританії, де було сказано, що перестраховання є новим страхуванням того ж самого, вже застрахованого ризику і що укладається воно

для того, щоб убезпечити страховика від раніше прийнятих ризиків. В Англії є ряд окремих страхових законів (National insurance Act 1911, The Life Assurance Act 1774 – акт, що перешкоджає укладення договору страхування без страхового інтересу, і Marine Insurance Act 1906 р.). Але, загалом, страхування (крім морського) регулюється, переважно, судовою практикою (Common law), згідно з якою найстаріша страхова компанія Ллойд (Lloyd's) успішно вирішує виниклі проблеми на основі судових прецедентів [20, с. 16].

Єдине загальне законодавчо встановлене, а не таке, що впливає з судової практики, правило у Великій Британії ставиться до вимог фінансової стійкості. Контроль за фінансовою стійкістю перестраховальника забезпечується за тими ж показниками, що і у компанії прямого страхування. При цьому при розрахунку розмірів технічних резервів в якості базового показника використовується чиста страхова премія, що обчислюється за вирахуванням премії, переданої в перестраховання.

У США страхування не підлягає регулюванню федеральним законодавством, тому кожен штат має самостійне цивільне і адміністративне законодавство в галузі страхування. У ряді штатів існують самостійні страхові кодекси. Але і вони не розглядають перестраховання як вид страхування взагалі і посилаються на судові прецеденти [20, с.32].

Відповідно до Цивільного кодексу Каліфорнії договір перестраховання є договором, згідно з яким «страховик звертається до третьої особи для страхування його від збитків або зобов'язань, пов'язаних з виконанням договорів прямого страхування». У ст. 621 Каліфорнійського страхового кодексу перестраховання визнається видом договору страхування відповідальності, тим самим, поширюючи на перестраховання всі статті кодексу, що стосуються, наприклад, отримання ліцензії. Договір перестраховання при цьому не входить в рамки регулювання кодексу [35].

Параграф 3108 Нью-Йоркського страхового кодексу виключає договір перестраховання з регулювання. У страховому кодексі Іллінойсу

перестрахованню приділяється увага тільки в розрізі отримання кредиту на поповнення резервів (ст. 11).

Що стосується світового ринку перестраховання, можна відзначити наступні тенденції, які спостерігалися до 2013 року:

- м'який ринок;
- високі темпи зростання бізнесу (середній темп – 7-15% на рік);
- активне впровадження нового інвестиційного капіталу;
- активне зростання інвестицій і М & А, географічне розширення бізнесу;
- основна мета інвестицій – довгостроковий перспективний розвиток;
- активна інвестиційна компенсація технічного результату.

Основними тенденціями світового ринку перестраховання, які спостерігаються після 2014 року, є:

- подвійний удар: зміна фази циклу + інвестиційний колапс, що виявив вплив і на активи, і на пасиви перестраховика;
- акцент на активну технічну корекцію результату, зростання вартості перестраховального покриття в середньому на 5 - 25%;
- активна зміна стратегій розвитку і потенційні зрушення в ешелонах гравців міжнародного ринку;
- акцент на короткостроковий перспективний розвиток;
- потреба в нових підходах до регулювання сектору;
- потреба в нових підходах до рейтингування.

На сучасному світовому ринку перестраховання сформувалися такі центри: США, Центральна Європа, Японія і Бермуди. Останні, за оцінками фахівців, з середини 1990-х рр. акумулюють близько 10% світової перестраховальної премії. Зростання числа перестраховиків у країнах з офшорними зонами викликаний жорстким регулюванням світового перестраховального ринку його лідерами – перестраховальними компаніями Swiss Re, Munich Re, General Colon Re, синдикатом Lloyd's.

Найбільшим продавцем перестраховання є США, де вся увага сконцентрована на національному ринку, на відміну від «експортерів» перестраховання, таких як Німеччина, Великобританія, Швейцарія [37].

Триваюча концентрація перестраховального капіталу обумовлена насамперед процесами глобалізації в економіці і постійно зростаючою потребою у формуванні все більших перестраховальних ємностей. Сучасний світовий ринок перестраховання має такі відмінні риси:

- триває географічна диверсифікація перестраховального бізнесу, тобто залучення перестраховиків у перерозподіл ризиків, що приймаються з метою стабілізації світового страхового ринку;

- розвиваються нові напрямки обслуговування клієнтів, надання послуг в сфері інформаційних технологій;

- фінансова стійкість забезпечується за рахунок більш ефективного управління перестраховальними товариствами.

Процеси концентрації перестраховальних операцій, що активно відбуваються протягом останнього десятиліття, привели до формування найбільших перестраховальних груп. Концентрація бізнесу на основі злиття і поглинання веде до скорочення числа перестраховальних компаній. У США, наприклад, за останні 15 років кількість перестраховиків скоротилося на 25%. За прогнозами фахівців, цей процес буде тривати, в основному йому будуть схильні до компанії, що мають річний оборот понад 100 млн дол [36].

Представниками найбільших міжнародних перестраховальних компаній є: General & Cologne Re, Lloyd's, Munich Re, SCOR, Swiss Re. Ця група компаній найбільш інформаційно закрита, так як іноземні перестраховальники не потребують реклами через свою колосальну капіталізацію і не відчують, на відміну від вітчизняних перестраховиків, проблем з клієнтами.

Таблиця 3.2

Провідні світові перестраховики за обсягом премій за вхідним перестраховуванням, 2019 р. [39]

Місце	Найменування перестраховальника	Обсяг перестраховальних премій за вхідним перестраховуванням, млн. дол. США	Країна
1	Munich Reinsurance Co.	51 457,0	Німеччина
2	Swiss Reinsurance Co.	42 228,0	Швейцарія
3	Hannover Rueckversicherung AG	22 597,0	Німеччина
4	SCOR SE	16 341,0	Франція
5	Everest Reinsurance Co.	9 133,4	Бермудські острови
6	Partner Re Ltd.	6 525,0	Бермудські острови
7	Transatlantic Holdings Inc.	4 891,0	США

Представлені в таблиці 3.2 компанії є фактичними світовими лідерами в галузі перестраховування, даний список найбільших компаній практично не змінюється впродовж десятиліть, що є свідченням стабілізації базових фінансових потоків в світовому перестраховуванні. З таблиці 3.2 добре видно, що найбільші перестраховальні організації знаходяться у в Великобританії, Швейцарії, США, Німеччини і на Бермудах. Еліта ринку, а це 15-20 перестраховиків, збирає близько 60% сукупної перестраховальної премії. Компанії-лідери, що знаходяться у верхній частині таблиці, являють собою цікаві утворення. Фактично кожна компанія – це великий комбінат послуг в області управління ризиками та активами. Більшість лідерів перестраховального ринку є центральними компаніями фінансових груп, що включають в себе часом десятки спеціалізованих компаній. Найбільшими з них є General & Cologne Re, Munich Re Group, Hannover Re, Lloyd's, Partner Re, St.Paul Re, SCOR Group, Swiss Re, Zurich Re. Але в даний час після опублікування відомостей про фінансові складнощі, які долають AIG, Fortis, Swiss Re та інші міжнародні страхові конгломерати, даний список може

змінитися. Світові лідери досить сильно відчули на собі вплив глобальної фінансової кризи.

Великий досвід в справі перестраховування має Німеччина. Найбільшими з перестраховувальних компаній є Кельнське перестраховальне товариство, збір премій якого становить близько 2 млрд дол. США, і Мюнхенське перестраховальне товариство, яке пропонує перестраховий захист, а також кваліфіковану допомогу в питаннях страхування і перестраховування.

Німецький страховий ринок поділений 39 страховими групами, з яких 10 збирають 51% сумарної страхової премії. З великим відривом від конкурентів працює страхова група «Альянс». Її частка на ринку перевищує 20%. Компанія «Альянс» входить в число десяти найбільших компаній світу. У числі великих страхових компаній можна назвати страхове товариство «Колонія», концерн «Герлінг». Ще вищий ступінь концентрації у компаній, що займаються перестраховуванням. Тут тільки 5 фірм зосереджують у своїх руках майже 75% збору премій. Характерною особливістю останніх років є інтернаціоналізація діяльності німецьких страхових компаній. Страхові товариства Німеччини представлені на ринках 17 країн.

У Німеччині діє також утворений в 2002 р. з ініціативи Асоціації страховиків Німеччини і уряду ФРН страховий пул Extremus AG, що функціонує на основі державно-приватного партнерства. Його членами є страхові та перестраховувальні компанії країни. Причиною створення даного пулу, як і у Великобританії, стала відмова багатьох страховиків країни страхувати ризики тероризму. Extremus AG здійснює страховий захист нерухомості німецьких компаній від наслідків терористичних актів, що відбулися на території Німеччині. При цьому з числа страхових ризиків виключені військові дії, повстання, ядерні ризики, біологічні та хімічні зараження терористами. Програма страхового забезпечення, що здійснюється в рамках даного пулу, складається з трьох ступенів: збитки до 25 млн. євро відшкодовують самі страховики, які уклали договори страхування, збитки понад суму до 2 млрд. євро – покриваються Extremus AG, а більші збитки до 10 млрд. євро – державою [31, с. 37].

Страхова діяльність у Великобританії регулюється Законом про страхові компанії (1982 р.). Цей Закон регулює страхову діяльність компаній у формі акціонерних товариств (корпорацій), за винятком ОВС, акціонованих у Великобританії або в іншій країні; некорпоративних підприємств, а також андерайтерів Ллойда. Відповідно до Закону про страхові компанії вся страхова і перестраховальна діяльність на території Великобританії (крім вищевказаного виключення) регулюється Казначейством, у функції якого входить і видача відповідних ліцензій. Компанії зі страхування життя також контролюються Радою з цінних паперів та інвестицій, а також Наглядом за приватними інвестиціями [39].

У Великобританії функціонує компанія взаємного перестраховування Pool Re, яка функціонує на принципах перестраховального пулу, утвореного приватними страховиками. Причиною її створення стало намір приватних страховиків відмовитися від страхування ризиків тероризму. Pool Re заснована Асоціацією страховиків Великобританії і урядом країни. Вона реалізує програму страхування комерційної нерухомості від терористичних актів шляхом здійснення перестраховування ризиків приватних страховиків, що перевищують певний рівень, який забезпечується самими страховими компаніями. Страхове покриття включає широке коло ризиків, в тому числі наслідки радіаційного зараження, хімічних і біологічних атак. Фінансування Pool Re здійснюється за рахунок внесків, що перераховуються її учасниками у вигляді плати за надання перестраховального захисту. Якщо даних внесків виявляється недостатньо для відшкодування збитків, члени пулу повинні робити додаткові відрахування в розмірі до 10% від обсягу коштів пулу. Нарешті, в разі недостатності і даних коштів, решта збитки компенсуються державою, при цьому така гарантія надається державою на платній основі – за рахунок внесків, зроблених Pool Re [31, с. 38].

Створення і функціонування Caisse Centrale de Reassurance (CCR) – державної перестраховальної компанії у Франції – цікавий і повчальний процес, в якому знайшла своє вираження приватизація французької держави наднаціональним фінансовим капіталом. Франція при президенті Шарля де Голля

намагалася проводити самостійну політику. Це затримало реалізацію планів наднаціональних «глобалізаторів» на десять років. Але в 1968 р. за керівництва державою Ж. Помпиду, державний механізм Франції почали «приватизувати» і він був включений в загальну систему [40].

CCR існує з 1993 року у формі акціонерного товариства з 100% державною участю. CCR була створена в 1946 році у формі унітарного державного підприємства комерційного характеру. Частка обов'язкової цесії становила тоді 10%, в 1947 році вона була знижена до 4%, в 1967 році - до 1,5%, а в 1969 році - була скасована. У цьому ж році, «за ініціативою французького уряду», яка виникла безпосередньо після приходу до верховної влади у Франції представника одного з наднаціональних фінансових кланів, державна CCR виступила основним засновником комерційного перестраховальника SCOR, якому в директивному порядку був переданий весь портфель CCR, сформований за 23 роки, за винятком обов'язкової цесії (комерційна частина становила 41% портфеля CCR), а також портфелі Гаврського перестраховального товариства (раніше поглиненого CCR) і Національного перестраховального товариства. Крім того, низка великих страхових груп, включаючи державні, також увійшли до складу акціонерів SCOR.

Контрольний пакет в новому перестраховальнику спочатку належав державним страховим / перестраховальним організаціям. Так CCR вирішила поставлене перед нею урядом задачу створення за рахунок держресурсів нинішнього французького лідера в області комерційного перестраховання.

З кінця 1972 року на CCR було покладено страхування і перестраховання «ризиків виняткового характеру»: військових ризиків, ризиків народних хвилювань, терористичних актів, експлуатації атомних електростанцій. З 1982 році CCR почала приймати в перестраховання ризики стихійних лих та природних катастроф, які згідно із законом були зобов'язаними покривати французькі страхувальники при страхуванні майна. У 1984 році CCR отримала державну гарантію для перестраховання програми космічних запусків, а в 1989 році – держгарантію з необмеженим лімітом відповідальності для перестраховання

ризиків відповідальності при переливанні крові. Держава і сьогодні виступає кінцевим перестраховальником перестраховальника ССР.

В даний час ССР продовжує функціонувати на французькому страховому і перестраховальному ринку, створюючи сприятливі умови для місцевих страховиків і перестраховальників і, звичайно ж, для їх власників. У 1993 році ССР була включена в список держкомпаній, які повинні були бути приватизовані, однак, до сих пір залишається в державній власності, будучи перестраховальником «last resort» («останньої інстанції»), великим центром страхової інформації і статистики і навіть виступає в якості керуючої компанії деяких урядових структур. Таким чином, протягом 70 років французька держава використовує державного перестраховальника для формування та підтримки функціонування системи страхування та перестраховування [40].

Деякі країни пішли по шляху створення національного перестраховальника – Індія, Бразилія, Китай, Білорусь, Росія. Специфічні характеристики національних перестраховальних компаній (НПК) деяких з цих країн наведено у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Специфічні характеристики національних перестраховальних компаній (НПК) країн ВІС (Бразилія, Індія, Китай)

Назва компанії	Назва країни	Опис компанії	Наявність умови про обов'язкову цесію,% Час		Преференції місцевим перестраховальним компаніям / Обмеження на діяльність іноземних перестраховальних компаній раніше в даний	
			Раніше	в даний час	Раніше	в даний час
Китай	China Re (Group) Corp.	Заснована в 1949 р., один з засновників - Міністерство фінансів КНР. Діяльність як НПК - з 1996 р. часткова приватизація в 2015 р.	20 (до вступу в СОТ)	Відсутня	Істотні - до 2010 р. **	Несуттєві

Бразилія	IRB Brazil	Функціонує з 1939 р. як НПК - до 2007 р.	100 (до 2007 р)	Відсутній. Наявність умови про передачу частини ризиків в «місцеві» перестраховальні компанії	Так	Так
Індія	GIC of India	Функціонує з 1972р., як НПК - з 2000р	20	5	Так	

Розглянемо більш докладно досвід цих країн. Індія створила в 1972 році «Генеральну страхову корпорацію Індії» [34]. (General Insurance Corporation of India або GIC of India). Державна монополія діяла на всі види страхування і перестраховування. З 2000 року GIC займається тільки перестраховуванням і перейменована в GIC Re. Всі страховики Індії передають (з облігаторного перестраховування) в GIC Re 20% всіх майнових видів страхування і страхування життя. Мета створення GIC Re – утримання страхової премії всередині країни і припинення відтоку грошових коштів за кордон [34].

У Бразилії на протязі 70 років монополістом на ринку перестраховування була державна перестраховальна компанія IRB Brazil, що одночасно виступала регулятором страхового ринку. Державна перестраховальна компанія Бразилії існувала з 1939 року. «Бразильське товариство перестраховування» (IRB Brazil Re) належало у рівних частках державі і страховим компаніям Бразилії і існувало до 2007 року. Мета створення цієї компанії була така ж, як і в Індії – зупинити відтік грошових коштів з країни і підвищити надійність внутрішнього ринку страхування [19, с. 147]. Крім перестраховування, IRBBrazilRe підтримувало ретроцесію і операції співстрахування [37].

Як і China Re, зайнявши міцні позиції на національному страховому ринку, компанія стала приватною і оперує в рамках дії «місцевої» ліцензії. Досвід Китаю дещо відрізняється від розглянутих вище країн. «Державна перестраховальна компанія» (China Re) виникла в 1996 році на основі «Державної страхової компанії Китаю» (People's Insurance Company of China), що функціонує на ринку з 1949 року. China Re залишалася монополістом на перестраховальному ринку Китаю до 2002 року. Страховики повинні були перестраховувати в China Re 20%

ризиків по страхуванню від нещасних випадків і медичного страхування. З приходом на китайський перестраховальний ринок іноземних компаній, державна участь в China Re стала непрямомою. На даний момент China Re є найбільшою перестраховальною компанією Азії і однією з найбільших перестраховальних компаній світу за обсягом перестраховальних премій. Для державної перестраховальної компанії це дуже хороший результат [19, с. 147].

Білорусь створила національну перестраховальну компанію в 2006 році. «Білоруське національне перестраховання» (БНПО або Belarus Re) є монополістом в частині перестраховання ризиків страховиків Білорусі і вхідне перестраховання іноземних ризиків здійснюється через Belarus Re. Метою створення Belarus Re є контроль за ринком страхування Білорусі, проведення державної політики на даному ринку і створення національної перестраховальної системи.

«Російська національна перестраховальна компанія» (РНПК) була створена в 2016 році рішенням свого єдиного засновника – Банку Росії, якому належить 100% акцій компанії. Місія, заявлена РНПК – забезпечення фінансової стійкості та ефективності розвитку російського страхового ринку [38].

Недержавні перестраховальні компанії, утворені в основному в XIX столітті і до теперішнього моменту встигли завоювати свою частку ринку. За такий тривалий період в перестрахованні залишилися сильні гравці, здатні витримати конкуренцію на міжнародному рівні. Великі перестраховальні компанії мають представництва в багатьох країнах і завдяки диверсифікації прийнятих на перестраховання ризиків, показують високі показники надійності. Вони можуть приймати в цесію значні ризики, від яких відмовляються компанії з меншими резервами.

Державні перестраховальні компанії утворювалися в XX столітті, маючи на меті підвищення надійності внутрішнього ринку страхування і контроль над операціями перестраховання. Це в значній мірі обмежує сферу їх діяльності. Обороти державних компаній менший, ніж у недержавних перестраховиків з більш ніж віковою історією існування, що відбивається на їх конкурентоспроможності.

Можна сказати, що державні перестраховальники – це штучно створені суб'єкти страхового ринку. Як показує історія розвитку державних перестраховальних компаній, вони існували в умовах монополії до кінця XX – початку XXI століття, коли відбувається вторгнення зовнішніх гравців на національні страхові ринки. Після цього державні компанії обмежують свою участь облігаторним перестрахованням деякої категорії ризиків.

Відмінність від світових тенденцій державних перестраховальників спостерігається у China Re, яка не залишилася внутрішньою національною перестраховальною компанією, а вийшла на міжнародний рівень і зайняла впевнену позицію, про що свідчить розмір зібраних перестраховальних премій.

Державні перестраховальні компанії в основному не витримують конкуренцію з великими міжнародними перестраховальниками і змушені обмежувати свою діяльність усередині країни. Однак, їх наявність говорить про можливість формування стійкого страхового ринку окремо взятої держави, оскільки подібні перестраховальники забезпечують фінансову стійкість внутрішнім страховим компаніям. Розвиток державних перестраховальних компаній можливий всередині окремо взятої країни за умови введення облігаторного перестраховання або надання послуг на умовах більш вигідних, ніж у міжнародних компаній. При виході на світовий ринок державні перестраховальники займуть малу його частину, яка формується здебільшого з премій за ризиками зарубіжних компаній, що працюють на внутрішньому ринку даної країни [19, с. 148].

Цікавим є досвід зарубіжних країн в сфері перестраховання на агропромисловому ринку. Практика функціонування державних перестраховальних компаній в системі агрострахування зарубіжних країн засвідчує певні відмінності у різних державах.

Система страхування виробництва сільськогосподарської продукції в США пройшла кілька етапів розвитку. З 1930 р. вона існувала у вигляді експериментального проекту з кількох культур і зберігалася в такому вигляді до 1980 року, після чого була затверджена Федеральним сільськогосподарським

законом страхування культур, 1980 р. (Federal Crop Insurance Act of 1980) [33]. Ця модель замінила конкуруючу з нею систему безкоштовних компенсацій за шкоду, заподіяну стихійними лихами. Щоб стимулювати її успішне впровадження держава почала субсидіювати до 30 % розміру страхових премій, обмежуючись 65 % верхньою межею покриття збитків. Згодом в 1988 і 1989 рр. були прийняті ще два закони про ліквідацію наслідків, за допомогою яких намагалися компенсувати втрати фермерів від посухи і холодної вологої погоди, але вони не пройшли випробування.

Далі була розроблена Федеральна програма страхування врожаю, яка знаходиться у відомстві Агентства з управління ризиками (Risk Management Agency, RMA) в системі Департаменту сільського господарства США, яка зробила страхування обов'язковим для всіх учасників виробництва. Була створена система покриття збитків від стихійних лих, що компенсує втрати, які перевищували 50% від середнього врожаю, з виплатою 60% ціни, встановленої для культури конкретного року. Оплату всіх страхових премій держава повністю взяла на себе, але щоб розширити перелік культур, які страхуються, фермер повинен був доплатити за кожну з них по 50 дол. США.

З 1996 року по теперішній час діє система, при якій обов'язкове страхування скасоване, але фермери, які отримують державні гроші за іншими держпрограмами, як і раніше повинні бути учасниками програми страхування. У 1996 р. для страхування учасників сільськогосподарського виробництва була створена окрема структура в складі RAM, що отримала назву Федеральної корпорації зі страхування сільськогосподарських структур (Federal Crop Insurance Corporation, FCIC). Після її появи розміри страхування істотно зросли. Тільки за два роки застраховані площі були доведені до 73 млн га, активи – до 28 млрд дол., а премії, що виплачуються за рахунок державних субсидій і коштів страхуються – до 950 млн дол. США. Місія забезпечує субсидування затверджених комерційних страховиків сільськогосподарських культур [27, с. 117].

FCIC перестраховує приватні страхові компанії з 1998 р. З цього часу існує взаємодія між державним і приватним страхуванням. Але залучення фінансів

товаровиробника на оплату страхових премій залежить від ступеня покриття ризиків і тому держава бере на себе відповідальність за забезпечення захисту до певного рівня, те що перевищує його – оплачує фермер.

У США фермери для страхування сільгоспкультур звертаються до незалежних агентів, які працюють від імені приватних страхових компаній. У разі мультиризикового страхування, уряд укладає угоди зі страховиками на продаж, обслуговування і андеррайтинг цього продукту. Взаємовідносини між сторонами визначаються Стандартною Угодою про перестраховування (Standard Reinsurance Agreement - SRA), яка визначає ризики, що несе кожна зі сторін. Ця угода також передбачає ризикові пули, через які страховик може передати частину своїх ризиків державі. У кожному штаті існує три пули ризиків: комерційний, розвитку і встановлений. Страховик може вибрати розміщення ризиків в пулах (культура, фонд, частина перестраховування державою), ґрунтуючись на своїх інтересах.

У Канаді страхування сільськогосподарського виробництва регулюється на федеральному і регіональному рівнях та є частиною загальної системи державних програм з управління ризиками в аграрному виробництві. Всі інструменти підтримки страхування виробництва об'єднані в рамках федеральної програми AgriInsurance, яка в сучасному вигляді діє з 2007 р., з моменту прийняття нової аграрної політичної платформи «Рух вперед» (Growing Forward).

За весь період існування програми, канадські фермери отримали в рамках цієї форми держпідтримки близько 4 млрд дол. США, що становить майже 40% від суми всіх виплат за програмами управління ризиками в аграрному виробництві. В даний час близько 82 тис. канадських ферм беруть участь в державних програмах страхування сільгоспвиробництва (приблизно 40% від чисельності всіх фермерських господарств). Загальна площа застрахованих сільгоспугідь до 2014 р. досягла 80 млн акрів (32 млн га, що включає майже 100% ріллі і близько 20% пасовищ і сінокосів). Обсяг застрахованої продукції рослинництва до 2014 р. склав близько 12 млрд дол. США, зібрана премія – понад 1,6 млрд дол. США, страхові платежі – 1,4 млрд дол. США [36].

Страховання сільгоспвиробництва в Канаді належить до сфер діяльності, які субсидуються державою. В даний час канадські сільгоспвиробників платять тільки 40% від страхової премії, 36% оплачується з федерального бюджету і 24% – з бюджетів провінцій. Крім того, держава покриває повністю адміністративні витрати, пов'язані з сільськогосподарським страхуванням: 60 % з федерального бюджету, 40 % з бюджетів провінцій. Страхування врожаю здійснюється через державні страхові корпорації, що діють на базі провінційного законодавства і підкоряються міністрам сільського господарства провінції [29].

Уряд Канади на підставі закону про захист доходів фермерів (Farm Income Protection Act, 1991) може вступати в угоду з провінціями з метою фінансової підтримки страхового фонду. На поточний момент всі 10 провінцій Канади мають угоди щодо забезпечення своїх страхових програм федеральною підтримкою. У кожній провінції діють свої страхові премії за кожною часткою сільськогосподарської продукції, розроблені за спеціальними сертифікованими методологіями. Сплачені сільгоспвиробниками страхові премії і державні субсидії збираються на єдиному рахунку, з якого здійснюються виплати страхових відшкодувань.

У всіх провінціях Канади страхові держкорпорації пропонують фермерським господарствам для вибору велику кількість варіантів страховок, які залежать від сільгоспкультури, типу страхового плану, рівня захисту / покриття, страхової вартості і додаткових бенефіцій.

Канадські фермери можуть отримати страховку як на окрему культуру, так і для групи культур. Страхові премії та середні врожайності розраховуються на основі методик, які переглядаються кожні п'ять років. Розміри страхових премій оновлюються щорічно по кожній культурі і по кожній зоні ризику з лагом в один рік. При розрахунку враховується досвід роботи у фермерському господарстві: чим більше років зайнятості в сільгоспвиробництві, тим вищий розмір знижки. Також розмір премії враховує попередню історію отримання страховок [36].

Страховання ризиків в Іспанії поширюється на сільськогосподарські культури і тваринництво. Існують два типи страхового покриття – загальне та

спеціальне, яке застосовується до особливих видів сільськогосподарських культур, менш стійким по відношенню до стихійних лих [34].

Страховання формується на основі тісної взаємодії держави з приватними страховими компаніями. Приватні страховики передають всі ризики на перестраховання в єдиний пул страхових компаній – акціонерне товариство AGROSEGURO (Agrupacion Espanola de Entidades Aseguradoras de los Seguros Agrarios Combinados).

Приватні страхові компанії і державні організації беруть участь у страховій діяльності на принципах співстрахування. Частка держави не перевищує 10%. Сільгоспвиробники не звертаються за державними субсидіями самостійно. Цю функцію виконує AGROSEGURO. Страхові компанії не мають права самостійно змінювати зміст договорів і коригувати ставки премій, цим займається пул.

Оцінка збитків виробників проводиться незалежними експертами, які працюють за угодами з AGROSEGURO. Цим визначається основна особливість іспанської системи агрострахування – обмеженість функцій приватних страхових компаній.

В іспанській системі передбачено обов'язкове перестраховання сільськогосподарських ризиків в Консорціумі страхового відшкодування (Consortio de Compensación de Seguros). Зазначений Консорціум є державною некомерційною організацією, що знаходиться у відомстві Міністерства економіки та конкурентоспроможності Іспанії. Діяльність консорціуму полягає в здійсненні функцій в сфері страхування (субсидіарна відповідальність, пряма участь на ринку приватного страхування, власний гарантійний фонд для певних випадків), а також контрольних функцій [32, с. 1].

Структура консорціуму є децентралізованою і включає 18 регіональних представництв, а також мережу незалежних експертів для встановлення страхових випадків. Керуючий рада, половина членів якої є директорами великих страхових компаній, здійснює стратегічне керівництво консорціумом. Покриття ризиків покладається на страхові компанії, які входять до Групи страхових компаній комбінованого страхування в сільському господарстві.

Частка участі держави в даній сфері дуже висока і виражається в підтримці, контролі, розвитку і фіксації норм страхування сільськогосподарських товарів, а також визначенні ризиків, що підлягають покриттю.

Відповідальність страховиків носить солідарний характер. Високий ступінь ризику в даному секторі викликає необхідність захисту всієї системи в цілому за допомогою державного перестраховання, яке гарантує безперервне функціонування страхової діяльності. З кожним роком частка проникнення перестраховання на ринок стає все вищою; ефективність адаптації системи до потреб страховиків також зростає. Перестраховання в даній сфері є фундаментальною місією консорціуму [32].

Використання зарубіжного досвіду перестраховальної діяльності для України є актуальним і дозволяє виробити пріоритетні напрямки розвитку системи перестраховання на перспективу. З урахуванням зарубіжної практики перестраховання, в Україні необхідно:

- зближувати положення, що регулюють операції перестраховання, з міжнародно-визнаними стандартами;
- підвищувати рівень капіталізації та платоспроможності страхових компаній країни, що забезпечить надійний і якісний перестраховий захист складних і великих ризиків;
- оптимізувати співвідношення між кількістю прийнятих і переданих договорів в перестраховання страховиками країни, які мають спеціальний дозвіл (ліцензію) на проведення операцій з перестраховання;
- розвивати брокерську мережу, що спеціалізується на перестрахованні;
- збільшувати кількість пасивних перестраховальних операцій, здійснюваних страховими організаціями;
- впроваджувати перспективні види і форми перестраховання (здійснювати страхування і, відповідно, перестраховання ризику невиконання державних і муніципальних контрактів, терористичних ризиків, що мають місце в сучасному світі; збільшувати частку перестраховання на облігаторній і непропорційній основі).

Впровадження зарубіжного досвіду організації страхування і ефективного регулювання страхового ринку залишається важливим напрямом діяльності вітчизняних страхових організацій, оскільки в розвинутих країнах існує чітка національна система координації діяльності страхових компаній при провідній ролі держави в розробці програм і стратегії розвитку страхування, а також є позитивний досвід розвитку кооперативних страхових організацій.

3.2. Напрями вдосконалення проведення перестрахування

Існування ефективного ринку страхування в Україні є важливою умовою для підвищення добробуту населення та сталого економічного зростання. В Україні цей сектор знаходиться на ранній стадії свого розвитку і має деякі проблеми. Тому подальший його розвиток має набути пріоритетного значення в соціально-економічному аспекті державної політики [25]. Сьогодні розвиток вітчизняного ринку перестрахування має стати одним із пріоритетних напрямків політики держави у сфері фінансових ринків, що спричинено прагненням України до розширення та поглиблення співробітництва із міжнародними партнерами, євроінтеграційними процесами, становлення вітчизняної економіки під впливом дії процесів глобалізації, розширення підприємницької діяльності та зростання позитивного іміджу країни у світовому економічному просторі, зростання її інвестиційної привабливості.

За словами К. В. Третяк, вітчизняний ринок перестрахування з часу свого становлення набув низку позитивних тенденцій та досяг певних зрушень, однак, мають місце і прогалини розвитку і негативні практики [29, с. 139]. До основних проблем проведення перестрахування в Україні науковець відносить:

– недостатню капіталізацію суб'єктів страхової діяльності, недостатній рівень страхової культури, наявність шахрайських схем на ринку перестрахування, неефективні методи встановлення тарифної політики страховиків тощо;

- низька місткість ринку перестраховання знижує можливості попередження великих за обсягом ризиків, що призводить до отримання перестраховальних премій в неповному обсязі;

- виведення капіталу за кордон шляхом проведення операцій з перестраховання із деякими партнерами-нерезидентами, що не відповідають етиці та нормативним вимогам страхової діяльності;

- помітний вплив державних важелів та інститутів на процеси страхування та перестраховання породжує їх зарегульованість, що негативно впливає на зацікавленість міжнародних партнерів у співробітництві з українськими страховиками [29, с. 1340].

Незважаючи на зазначені проблеми та кризові явища в українській економіці, вітчизняний ринок перестраховання має перспективи подальшого розвитку. Слід виділити наступні чинники, які сприятимуть розбудові прозорого і конкурентоздатного ринку перестраховання в Україні та його входженню в світовий ринок перестраховання в майбутньому:

- перегляд іноземними перестраховиками умов облігаторних договорів, які укладаються з українськими фірмами, оскільки за останні роки були створені умови для кумуляції ризиків, що передаються з України. Крупні міжнародні перестраховальники почали уважніше стежити і обмежувати покриття ризиків, що може призвести в майбутньому до зростання вартості перестраховання. В результаті такої політики на вітчизняний ринок перестраховання може надійти низка специфічних ризиків, які раніше перестраховувалися в рамках крупних облігаторних договорів;

- капіталізація страховиків для забезпечення їх фінансової стійкості, що дасть можливість збільшити місткість страхового ринку для прийняття більшої кількості страхових ризиків від цедентів різних за вартістю;

- лібералізація законодавчих вимог східноєвропейських країн щодо здійснення операцій перестраховання з українськими компаніями;

- започаткування інституту професійних пере страховиків, що забезпечить зростання попиту на перестраховання та покращить якість перестраховальної послуги;
- використання страховими організаціями ефективних управлінських механізмів, що забезпечить виведення їх на рівень міжнародного ринку перестраховання та уможливить ріст їх конкурентоспроможності;
- розширення територіальної диверсифікації бізнесу та географічного розширення перерозподілу ризиків шляхом перестраховання у майбутньому;
- зміна традиційних видів перестраховання шляхом наближення перестраховальних та фінансових послуг, а також розвиток альтернативного (фінансового) перестраховання із запровадженням перестраховання на основі раціонального управління активами перестраховика – сек'юритизації;
- використання інноваційних видів перестраховальних послуг, що суттєво підвищить інвестиційну привабливість національного ринку та слугуватиме інтеграційним процесам у напрямі входження на міжнародний перестраховальний простір.

На наше переконання, використання альтернативного перестраховання або альтернативного управління ризиком, є одним із найбільш перспективних і затребуваних напрямів підвищення привабливості ринку перестраховання. Він охоплює великий арсенал способів перерозподілу страхового і фінансового ризиків, пов'язаних з діяльністю страхових компаній, які відрізняються за низкою ознак від традиційних видів страхування. У більш вузькому розумінні, альтернативне перестраховання розглядається як фінансове перестраховання, що охоплює відносини між страховиком і перестраховальником, пов'язані з перерозподілом як страхового, так і фінансового ризику, властивих страховій діяльності на довгостроковій основі, тобто більше одного року.

У таблиці 3.4 запропоновано альтернативні інструменти перестраховання.

Види альтернативних інструментів передачі страхових ризиків [35]

№ з/п	Види альтернативних інструментів	
	non-life	Life
1.	Сек'юритизація	Фінансування шляхом переведення майбутнього доходу в капітал
2.	Катастрофічні бонди (cat bonds)	Сек'юритизація вбудованої вартості (embedded value securitization)
3.	Облігації фінансової кризи (financial crisis bonds)	Облігації екстремальної захворюваності (morbidity bonds)
4.	Сайдкари (sidecars)	Облігації екстремальної смертності (mortality bonds)
5.	Електронна біржа перестраховання «FlyRe»	Електронна біржа перестраховання «FlyRe»

Як відомо, при страхуванні життя страховики несуть специфічний ризик збереження вартості акумульованих коштів страхових резервів. Окрім традиційних договорів перестраховання, страхові організації можуть використовувати один із альтернативних інструментів – фінансування через переведення майбутнього доходу в капітал, створюючи додаткові страхові резерви за договорами довгострокового накопичувального страхування життя. Даний інструмент дає змогу зменшити залежність від сторонніх учасників ринку перестраховання і в повному обсязі залишати отриманні страхові премії. До альтернативних інструментів перестраховання відносять також сек'юритизацію. Застосовувати цього методу передбачено за договорами перестраховання у сферах страхування життя і загального перестраховання. Схематично механізм здійснення сек'юритизації страхових ризиків через посередництво спеціальної перестрахової компанії зображено на рис 3.1.

Рис. 3.1. Узагальнена схема сек'юритизації страхових ризиків через спеціальну перестрахову компанію [22, с.284]

Відповідно до механізму сек'юритизації страхових ризиків, страхова організація на основі укладеного договору передає спеціальній перестраховій установі частину своїх ризиків, сплачуючи при цьому частину премії. В свою чергу, спеціальна перестрахова компанія проводить емісію та розміщення облігацій катастроф. Кошти інвесторів, які вони сплачують як оплату облігацій, вкладаються у найнадійніші інструменти фондового ринку, у тому числі: державні цінні папери та корпоративні цінні папери. Спеціалізована перестрахова організація сплачує відсотки інвесторам з отриманого інвестиційного прибутку. Якщо впродовж терміну обігу облігацій стається страхова подія, а рівень збитків перевищує попередньо встановлений граничний показник, припиняється виплата процентів та/або основної суми боргу залежно від конкретних умов випуску, а для погашення збитків кошти із сформованого фонду передаються страховій (перестраховій) організації. Якщо ж страхова подія не настала, то виплата основної суми за облігаціями здійснюється після закінчення терміну їх обігу.

До напрямів стимулювання розвитку перестраховального ринку в Україні відносять як макроекономічні, так і мікроекономічні важелі. До перших відносять запровадження страховими організаціями інноваційних перестрахових послуг, що будуть конкурентними не лише на українському ринку страхових послуг, а й на світовому страховому ринку; до другий – формування державної політики у сфері перестрашування та страхування шляхом удосконалення державного регулювання

ринку перестраховання та активізація вхідного перестраховання як інструменту залучення коштів в економіку України [29, с. 141].

В контексті реформування страхового ринку в Україні, підвищення рівня якості страхових послуг, а також підвищення інвестиційного потенціалу страхових організацій важливо вдатися до низки нагальних заходів нормативно-правового, організаційно-методологічного та інформаційного характеру. Слід за О. Л. Рудою до таких кроків відносимо:

- реалізація нормативів достатності капіталу у спосіб, що перешкоджає псевдострахованню;

- розробка та впровадження заохочувальних заходів для страховиків, що добровільно дотримуються у своїй діяльності стандартів прозорості та підвищених вимог до платоспроможності і застосування міжнародних стандартів фінансової звітності;

- удосконалення нормативно-правової бази в сфері регулювання діяльності актуаріїв, завершення організації в Україні системи підготовки та сертифікації актуаріїв з поступовою передачею цих функцій саморегулювній організації;

- запровадження стимулюючої фіскальної політики для розвитку особистого страхування, довгострокового страхування життя, в тому числі обов'язкового медичного страхування, інвестиційного страхування, шляхом віднесення частки внесків з цих видів страхування на валові витрати юридичних осіб, участі страховиків у системі недержавного пенсійного забезпечення, удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб;

- забезпечення розробки та впровадження додаткових законодавчих актів, що перешкоджатимуть використанню страхового ринку для реалізації протиправних і псевдооперацій та шахрайства, зокрема відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом [25].

На переконання О. С. Світличної, шляхом вдосконалення законодавства, зокрема податкового, стимулювання з боку державних органів ефективного використання перестраховання можна досягти фінансової стійкості страховиків та запобігти використанню цього інструменту для незаконних дій. Необхідно

підвищити законодавчі вимоги до якості, видів та структури активів, з яких формуються страхові резерви зі страхування життя, що призведе до поліпшення їх якості та ліквідності [26]. Вдосконаленню вітчизняного ринку перестраховування слугуватиме створення навчальних центрів з перепідготовки та покращення знань працівників страхових організацій, які спеціалізуються на перестрахованні ризиків [26].

За твердженням А. Я. Козак та В. Й. Плиси, для покращення ситуації на вітчизняному ринку перестраховування необхідно активніше впроваджувати зарубіжний досвід та ефективно міняти усталені в Україні моделі функціонування ринку перестраховування, а саме: вдосконалювати механізм державного регулювання діяльності перестраховиків, адаптувати до світових стандартів страхове законодавство у частині регулювання перестрахових операцій, впроваджувати ІТ-технології, використовувати новітні технології перестрахового захисту та новітні стандарти якості послуг у сфері перестраховування [21, с. 35].

Важливим напрямом має стати вдосконалення державної політики в Україні з метою забезпечення діяльності повноцінного ринку перестраховування як необхідного елемента ринкової економіки. Зокрема назріла необхідність введення регулювання та нагляду за перестраховиками шляхом запровадження ліцензування, визначення організаційно-правових форм перестрахових компаній та їхніх об'єднань, закріплення на законодавчому рівні проведення перевірок, встановлення санкції до недобросовісних перестраховиків, що дасть змогу запобігти схемному перестраховуванню та легалізації доходів отриманих злочинним шляхом. На запровадженні ліцензування перестраховальної діяльності та створенні професійних компаній, для яких перестраховальні операції виступатимуть основним видом діяльності наголошує О. С. Світлична [26].

Перестраховування, як вид діяльності, має здійснюватися професійно, з дотриманням певних вимог, норм і підлягати ліцензуванню. Саме ліцензування перестраховальної діяльності в Україні та законодавче визначення статусу професійної перестраховальної компанії дозволить затвердити на ринку єдині термінологічні і понятійні правила, єдині принципи і стандарти перестраховування,

які будуть зрозумілі, доступні і використовуватися усіма суб'єктами перестраховального бізнесу. Як наслідок ліцензування перестраховальної діяльності, необхідно виробити і затвердити кваліфікаційні вимоги до всіх зайнятих у перестраховальному бізнесі, ввести систему професійної сертифікації фахівців-перестраховиків.

3.3. Шляхи підвищення фінансової стійкості страховика з врахуванням фактору перестраховування

Поряд з перерахованими заходами в рамках вдосконалення порядку формування страхових резервів і розрахунку нормативного запасу платоспроможності страхувальників першочергові заходи щодо безпосереднього забезпечення фінансової стійкості суб'єктів страхової діяльності повинні включати:

1. Розвиток інституту внутрішнього контролю та аудиту в страхових організаціях.

2. Удосконалення регулювання перестраховування та перестраховальної політики страхувальників, зокрема встановлення принципів або алгоритмів визначення розмірів власного утримання страхувальників, діяльності перестраховальних пулів.

3. Підвищення якості та прозорості інформації, що розкривається суб'єктами страхової справи в бухгалтерській (фінансовій) звітності, консолідованої фінансової звітності, статистичної звітності, а також звітності, що подається в порядку нагляду, використання міжнародних стандартів фінансової звітності при складанні бухгалтерських та фінансових документів.

Кожна страхова компанія прагне створити стійкий стабілізований страховий портфель. Але жорстка конкуренція на страховому ринку не дає можливості для вільного відбору сприятливих ризиків, тому у портфелі страховика можуть опинитися ризики з дуже високою відповідальністю. У такій ситуації настання

лише одного великого збитку може призвести до значних фінансових втрат компанії. Страховій компанії загрожують також великі збитки від масових дрібних ризиків, сконцентрованих на невеликій території (наприклад, коли йдеться про страхування будівель у сільській місцевості). І саме перестраховання дає змогу передбачити всі зазначені випадковості. Отже, потреба в ньому виникає за таких обставин.

Можливий збиток, пов'язаний з великим ризиком. Можливий катастрофічний випадок, тобто кумуляція збитків у результаті однієї події. Перевищується середня частота збитків. Класичне визначення перестраховання було дано в законодавстві Великої Британії на початку XIX століття: перестраховання є новим страхуванням уже застрахованого ризику. Визначення німецьких страховиків також лаконічне і точне: перестрахованням визнається страхування ризиків, прийнятих страховиком. У практиці вітчизняних страховиків використовується таке визначення: перестраховання - страхування одним страховиком (цедентом, перестрахувальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов'язків перед страхувальником іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховика, згідно з законодавством країни, в якій він зареєстрований. Тобто в договорі перестраховання беруть участь: страхове товариство, що передає ризик; страхове товариство, що приймає ризик на свою відповідальність; посередник (не обов'язково). Процес, пов'язаний з передаванням ризику, називають цедуванням ризику, або цесією.

Страховика (перестрахувальника), що віддає ризик, називають цедентом. Страховика (перестраховика), котрий ризик приймає, – цесіонарієм. Страховик (цедент, перестрахувальник), який уклав з перестраховиком договір про перестраховання, залишається відповідальним перед страхувальником у повному обсязі згідно з договором страхування.

При настанні страхового випадку перестраховик несе відповідальність згідно з узятими на себе зобов'язаннями з перестраховання. Відносини

страховиків із перестраховання регулюються договорами, що укладаються між ними.

Ризик, прийнятий перестраховиком від перестраховальника, може бути знову переданий у певній частині іншому перестраховику. Цей процес називають ретроцесією. Сторону, що передає непрямий ризик, називають ретроцедентом, а сторону, що бере на себе такий ризик, - ретроцесіонарієм (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Цесія і ретроцесія [22, с.312]

У результаті перестраховання (цесії) та ретроцесії відбувається поділ ризиків, відповідальність розподіляється між багатьма страховиками як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Шляхом ретроцесії частина ризиків може бути знову передана прямому страховикові (цедентові). Щоб уникнути такої кумуляції збитків, у договорі перестраховання можна зробити відповідне застереження.

Як у страхових, так і в перестраховальних операціях іноді потрібні посередники. Необхідність використання послуг брокера зумовлена специфікою ризиків у перестрахованні: рідкісність ризиків, їх висока вартість, потреба в розміщенні на спеціалізованих ринках. Брокер готує всю потрібну інформацію для пропозиції і розміщує її оптимальним способом. Після розміщення пропозиції брокер готує перестраховувальний договір. А після його підписання забезпечує

необхідний документообіг. Брокер отримує комісію, що варіюється, як правило, від 10 до 15 % нетто-премії.

Перестраховування не лише захищає страховиків, а й сприяє захисту самого страхувальника; працівників страхових компаній від втрати роботи; акціонерів компаній від зниження прибутку; держава має гарантію надходження податків від страхової діяльності і т. ін.

Показники розробленого плану надходження і витрачання грошових коштів є основою оперативного планування різних видів грошових потоків підприємства.

Усі необхідні розрахунки та їх обґрунтування щодо прогнозу підвищення фінансової стійкості страховика з врахуванням фактору перестраховування ПрАТ СК «Уніка» на 2020- 2021 роки наведено в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Розрахунок рівня страхових виплат ПрАТ СК «Уніка»

Показник	Рік			
	2018	2019	2020	2021
Страхові виплати, тис. грн	714228	852988	902657	974322
Страхові платежі, тис. грн	2041616	2152170	2354710	2455104
Рівень виплат, %	34,98	39,63	40,24	42,65

Проведені розрахунки страхових виплат страхових платежів були орієнтовані на:

1) зниження збитковості діяльності ПрАТ СК «Уніка» за рахунок нарощування страхових платежів та скорочення страхових виплат за умов оптимізації усіх видів поточних витрат та використання ефективної цінової політики;

2) реалізацію певної частини необоротних активів, запасів матеріальних цінностей, які застаріли або не використовуються у страховій діяльності;

3) оптимізацію дебіторської заборгованості;

4) необхідність інвестування фінансових ресурсів у реальні проекти, що дозволяють змінювати номенклатуру страхувальних послуг та їх якість відповідно до потреб нових закордонних ринків;

5) реструктуризацію та пролонгацію банківських позик та кредиторської заборгованості;

6) максимальне використання джерел фінансових ресурсів щодо додаткового поповнення власного капіталу.

7) оптимізацію підсумкового чистого грошового потоку в цілому по ПрАТ СК «Уніка» з метою захисту запасів вільних грошових коштів від знецінення.

Виконання останньої умови підтверджується показниками таблиці 3.5. Розмір страхових виплат на кінець періодів, що прогнозується, хоча й зростає у 2020 році на 44,3%, у 2021 році дещо зменшується.

Оптимальний рівень виплат для української страхової компанії повинен знаходитися в межах від 50 до 70 %. Всі цифри, виходячи з даних табл. 3.6, нижче 50 % можуть свідчити про завищені тарифи або нелояльну виплатну політику компанії.

Якщо ж рівень виплат вище 70%, це може свідчити про незбалансованість страхового портфеля, що може негативно впливати на здатність компанії виконувати свої обов'язки в подальшому.

Розроблені заходи відносно стабілізації фінансового стану ПрАТ СК «Уніка» в 2016-2019 рр., які наведені в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Прогнозування впливу показників перестраховання на показники звітності ПрАТ СК «Уніка»

Показники перестраховання	2018	2019	2020	2021
Страхові виплати, тис. грн.	714228	852988	902657	974322
Страхові премії, тис. грн.	1446445	1754596	1825645	1914177
Чистий прибуток, тис. грн.	25151	88988	120644	145671
Премії, передані у перестраховання, тис. грн.	424957	265063	321104	385165
Частка премій в перестрахованні у страхових преміях	0,29	0,15	0,3	0,35
Частка перестраховика у страхових резервах, тис. грн.	1052365	754653	829615	865167
Покриття страхових виплат резервами перестраховика	1,47	0,88	0,75	0,77
Страхові виплати у преміях, частка	0,49	0,49	0,49	0,49

З наведених даних ми бачимо тенденцію до збільшення фінансових показників ПрАТ СК «Уніка» у перспективі на 2020-2021 рр.

Прогнозовані показники ліквідності та фінансової стійкості ПрАТ СК «Уніка» на 2020-2021 рр. наведено в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Прогнозування показників фінансової стійкості СК «Уніка»

Показник/Роки	Роки			
	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт автономії	0,13	0,22	0,28	0,31
Коефіцієнт фінансової залежності	7,83	4,59	4,25	4,3
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	6,64	3,83	4,21	4,16
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	-0,03	0,06	0,12	0,15
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,15	0,28	0,35	0,39
Коефіцієнт фінансового левериджу	6,83	3,59	4,25	5,12
Коефіцієнт ефективності використання власних коштів	0,06	0,17	0,25	0,29
Коефіцієнт перестрашування	0,37	0,37	0,41	0,49
Частка страхових резервів у пасивах, %	52,76	65,88	68,25	70,16

Коефіцієнт ліквідності грошових потоків максимально наближується до 1,0, що свідчить про синхронізацію їх руху. Розміру загального чистого грошового потоку достатньо для формування оптимального розміру запасів грошових коштів на кінець 2020 та 2021 років.

З даних таблиць 3.6 та 3.7 бачимо, що в залежності від частки покриття страхових виплат резервами перестраховика, чистий прибуток ПрАТ СК «Уніка» змінювався нелінійно. При цьому лінійною було зростання премії, передані у перестрашування, і власне частка перестраховика у страхових резервах.

Здійснене дослідження дає змогу стверджувати, що розглянуті вище напрямки покращення фінансової стійкості ПрАТ СК «Уніка» створюють цілісну систему, раціональне та гармонійне функціонування якої забезпечує досягнення високого рівня стабільної діяльності страхової компанії.

Акцентуючи увагу на необхідності комплексної взаємодії всіх методів досягнення фінансової стійкості ПрАТ СК «Уніка», необхідно зазначити, що кожний з них має специфічні властивості, параметри досягнення та по-різному впливає на фінансову стійкість страховика.

ВИСНОВКИ

1. Висвітлено історію виникнення та розвиток перестраховання. Перестрахування виникло в XVIII ст. за рахунок страхування морського транспорту. Не зважаючи на відносно короткий проміжок часу, перестраховання є важливою складовою сучасного страхового ринку та є невід'ємною частиною страхових відносин.
2. Визначено роль перестраховання у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії. За рахунок нього страховик зменшує свої ризики фінансової нестабільності та невиконання зобов'язань при настанні страхового випадку перед страхувальником. Таким чином страховик має змогу сформувати збалансований страховий портфель, приймати на страхування ризики з великими страховими сумами, відповідно збільшувати отримані страхові премії. Також завдяки перестрахованню, регулює співвідношення між власним та залученим капіталом без відмови укладанню нових договорів.
3. Проаналізовано сучасний стан розвитку перестраховання в Україні. Ринок перестраховання в Україні знаходиться на стадії становлення. Шляхами вдосконалення розвитку національного ринку перестраховання можуть стати: законодавче вдосконалення сфери перестраховання, забезпечення сприятливого економічного клімату, за якого договори перестраховання укладалися б усередині держави, а не з іноземними страховими компаніями, що дасть можливість знизити відтік фінансових ресурсів з України, створення ефективного страхового пулу. Останнє забезпечить можливість стабілізації розвитку національного ринку страхування і перестраховання. Тому поява професійного перестраховика на страховому ринку України сьогодні є логічною закономірністю і необхідністю розвитку української страхової індустрії в цілому.
4. Надано загальну характеристику ПрАТ СК «Уніка». Страхова компанія була створена 10 лютого 1994 року. До 2010 року - страхова компанія "Кредо-Класик". Страхова компанія «Уніка» здійснює активну страхову діяльність на всій території України. Регіональна мережа «Уніка» має 26 дирекцій у регіонах України, 15 представництв та понад 250 відділів, включаючи пункти продажу.

Компанія реалізує близько 90 видів страхових продуктів і має 30 ліцензій, виданих Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України

5. Проведено аналіз забезпечення платоспроможності страхової компанії «Уніка». аналіз основних показників діяльності страхової компанії ПрАТ СК «Уніка» свідчить про те, що страховик, входячи в 10-ку лідерів страхового ринку України, на кінець досліджуваного періоду, а саме 2019 року, демонстрував рівень фінансової стійкості, тобто фінансові показники знаходилися на високому рівні й свідчили про відсутність фінансових проблем у страховій компанії. Крім того, розрахована платоспроможність страховика свідчила про стійку тенденцію до її зростання. Проте, ефективне функціонування страхової компанії на страховому ринку України є можливим за умов розроблення заходів щодо вдосконалення оцінки та визначення напрямів забезпечення фінансової стійкості страхової компанії.

6. Визначено частку перестраховування в страховій діяльності ПрАТ СК «Уніка». перестраховування дає можливість ПрАТ СК «Уніка» розширити перелік ризиків, які вона готова прийняти на страхування, охопити більше видів діяльності, захистити свої активи. Перестраховування відкриває перед страховиком можливість застрахувати об'єкти, які за своєю вартістю або ступенем ризику значно перевищують його власні фінансові ресурси. Таким чином, необхідність і передумови проведення перестраховування впливають не тільки з природи економічної категорії страхування, але й специфіки ПрАТ СК «Уніка» як господарюючого суб'єкта з підвищеними вимогами до його фінансової стійкості.

7. Вивчено зарубіжний досвід перестраховування та можливості його застосування в Україні. Впровадження зарубіжного досвіду організації страхування і ефективного регулювання страхового ринку залишається важливим напрямом діяльності вітчизняних страхових організацій, оскільки в розвинутих країнах існує чітка національна система координації діяльності страхових компаній при провідній ролі держави в розробці програм і стратегії розвитку страхування, а також є позитивний досвід розвитку кооперативних страхових організацій.

8. Розглянуто напрями вдосконалення проведення перестраховання. Перестраховання, як вид діяльності, має здійснюватися професійно, з дотриманням певних вимог, норм і підлягати ліцензуванню. Саме ліцензування перестраховальної діяльності в Україні та законодавче визначення статусу професійної перестраховальної компанії дозволить затвердити на ринку єдині термінологічні і понятійні правила, єдині принципи і стандарти перестраховання, які будуть зрозумілі, доступні і використовуватися усіма суб'єктами перестраховального бізнесу.

9. Визначено шляхи підвищення фінансової стійкості страховика з врахуванням фактору перестраховання фінансової стійкості ПрАТ СК «Уніка» створюють цілісну систему, раціональне та гармонійне функціонування якої, забезпечує досягнення високого рівня стабільної діяльності страхової компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про страхування» № 85/96-ВР від 07.03.1996 р. [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України // Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Безугла В. О., Постіл І. І., Шаповал Л. П. Страхування: навч. посібник. – Центр учбової літератури, 2008 – 582 с.
3. Братюк, В. П. Особливості процесу управління ризиками, прийнятими на страхування [Текст] / В. П. Братюк, К. Ю. Байса // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій та ін. – Тернопіль : Видавничополіграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка», 2014. - Том 17. – № 1. – С. 112-119. – ISSN 1993-0259.
4. Ваніна Д. А. Ризик-менеджмент як основа ефективного функціонування страхової організації / Д. А. Ваніна // Наука й економіка. - 2014. - Вип. 4. – С. 16-23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2014_4_4.
5. Воронченко О.В. Ринок перестраховання в Україні: становлення, проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / О. В. Воронченко, А. Ю. Харченко // Ефективна економіка. – 2017. – № 12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5937>.
6. Гусак А. С. Перестраховання та його роль у підвищенні корпоративної відповідальності страхового бізнесу [Текст] / А. С. Гусак // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій та ін. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка», 2015. – Том 19. – № 1. – С. 178-183. – ISSN 1993-0259.
7. Зоря С.П. Перестраховання як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку [Електронний ресурс] / С.П. Зоря,

- Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2016. – Режим доступу: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/185>.
8. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс] / Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері банків фінансових послуг. – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html>.
 9. Терєбус О. М. Перестраховальний ринок та проблеми його розвитку в Україні / О. М. Терєбус // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Економіка. – 2019 – Вип. 12. – С. 425-430.
 10. Фисун І. В. Ярова Г. М. Перестраховання як ознака забезпечення фінансової стійкості страховиків / І. В. Ярова Г. М. Фисун // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2011. – Вип. 7(1). – С. 150-154.
 11. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. Підсумки діяльності страхових компаній за 2019 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_2019.pdf
 12. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія / Ю. М. Клапків. – Тернопіль : ТНЕУ, 2020. – 568 с.
 13. Підсумки діяльності страхових компаній за 2019 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ufu.org.ua/files/stat/SK_info2019.pdf
 14. Галицька Я. В. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку перестраховання в Україні / Я. В. Галицька // Ефективна економіка. – 2020. – № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2020/152.pdf
 15. Офіційний сайт СК «Уніка» // [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://uniqa.ua/>
 16. Підсумки діяльності страхових компаній // [Електронний ресурс]: –Режим доступу:
// https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/2017_rik/sk_%202017.pdf

17. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://moodle.nati.org.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=10057>
18. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://forinsurer.com/public>
19. Артамонов А. П. Право перестраховання : ученик / А. П. Артамонов, С. В. Дедиков. – М., 2014. – 254 с.
20. Богатырев В. Международный и отечественный опыт государственного перестраховання / В. Богатырев, Е. П. Ростова // XVII международная научно-практическая конференция МЦНС «Наука и просвещение». – Москва, 2019. – С. 146–148.
21. Качутов А. А. Договор перестраховання: регулирование по гражданскому законодательству : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.03 / А.А. Качутов. – Москва, 2012. – 24 с.
22. Козак А. Я. Аналіз ринку перестраховання в Україні у 2014-2018 роках / А. Я. Козак // Проблеми розвитку страхування в Україні : Науковий студентський збірник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – С. 31–36.
23. Козьменко О. В. Нові вектори розвитку страхового ринку України : монографія / Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. – Суми: Університетська книга, 2012. – 317 с.
24. Плиса В. Й. Страхування : підручник. / В. Й. Плиса. – К. : Каравела, 2010. – 472 с.
25. Проблеми розвитку страхування в Україні : науковий студентський збірник / за заг. ред. проф. Плиси В.Й. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 136 с.
26. Руда О. Л. Розвиток страхового ринку в Україні / О. Л. Руда // Ефективна економіка. – 2020. – № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2020/57.pdf.
27. Світлична О. С. Особливості перестраховання ризиків страхування життя / О. С. Світлична // Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». – Березень 2015. – Вип. 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.global-national.in.ua

28. Татаріна Т. Перестраховання катастрофічних ризиків: зарубіжний досвід / Т. Татаріна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – Вип. 3. – С. 116-119.
29. Третяк К. В. Ринок перестраховання в Україні: формування та перспективи розвитку : дис. канд. економ. наук : 08.00.08 / К. В. Третяк. – Київ, 2016. – 261 с.
30. Юхименко В. М. Страховий ринок України в контексті впровадження вимог Solvency II / В. М. Юхименко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 12(2). – С. 190-193.
31. Юхно А. С. Страхование риска терроризма: международный опыт и практика/ А. С.Юхно // «Страховое дело». – 2010. – № 2. – С. 37-48.
32. Antón J. Risk Management in Agriculture in Spain / J. Antón, S. Kimura // OECD Food, Agriculture and. – 2011. – № 1. – P. 56-59.
33. Federal Crop Insurance Act of 1980: CRS Summary as of Conference report filed in House. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://thomas.loc.gov/cgi-bin/bdquery>.
34. IRDA. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.irdai.gov.in/ADMINCMS/cms/frmGeneral_NoYearList.aspx?DF=RL&mid=4.2
35. Mark Coleman. Reinsurers braced to withstand turbulent weather and financial storms. // Global Reinsurance Highlights 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com>.
36. Van Kooten G.C. Canadian Agricultural Policy: working paper. – British Columbia: University of Victoria, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://web.uvic.ca/~kooten/Agriculture/CanadianPolicy.pdf>.
37. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://posek.km.ua/biblioteka>.
38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/insurance>
39. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/72882/strahova_sprava .

40. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.ccr-re.com/en/financial-information>.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНКА"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	01	01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	20033533	
Вид економічної діяльності	інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	8036100000	
Середня кількість працівників	1 859	за КВЕД	230	
Адреса, телефон	вулиця Сакаганського, буд. 70А, м. КИІВ, 01032		65.12	
		2256000		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
			v	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2019** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	17 307	19 370
первісна вартість	1001	33 075	39 278
накопичена амортизація	1002	15 768	19 908
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	27 802	29 858
первісна вартість	1011	54 107	62 003
знос	1012	26 305	32 145
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	273 875	134 893
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	466	432
Відстрочені податкові активи	1045	14 993	19 911
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	148 243	144 964
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	29 441	52 179
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	512 127	401 607
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 389	1 177
Виробничі запаси	1101	1 389	1 177
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	961 098	191 100
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	28 186	12 141
з бюджетом	1135	66	5
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	25 986	35 509
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	90 465	43 913
Поточні фінансові інвестиції	1160	612 765	960 707
Гроші та їх еквіваленти	1165	89 142	30 387
Готівка	1166	25	-
Рахунки в банках	1167	89 117	30 387
Витрати майбутніх періодів	1170	882	1 014
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	1 052 365	754 653
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	939 481	660 753
резервах незароблених премій	1183	112 884	93 900

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	2 862 344	2 030 606
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 374 471	2 432 213

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-2 701	11 644
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	242 219	326 830
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	430 785	529 741
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1 780 279	1 602 357
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	1 137 328	845 879
резерв незароблених премій	1533	642 951	756 478
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 780 279	1 602 357
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	19 163	15 419
розрахунками з бюджетом	1620	19 215	14 177
у тому числі з податку на прибуток	1621	14 611	13 681
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	78	63
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	39 312	32 917
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	1 051 238	215 187
Поточні забезпечення	1660	11 450	12 820
Доходи майбутніх періодів	1665	4 034	5 363
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	18 917	4 169
Усього за розділом III	1695	1 163 407	300 115
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 374 471	2 432 213

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" за ЄДРПОУ _____
 (найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2020	01	01
20033533		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2019 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 754 596	1 446 445
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	2 152 170	2 041 616
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	265 063	424 957
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	113 527	55 020
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	(18 984)	(115 194)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	852 988	714 228
Валовий:			
прибуток	2090	901 608	732 217
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	12 721	(85 654)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	291 449	(836 155)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	(278 728)	750 501
Інші операційні доходи	2120	2 796	39 042
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(339 291)	(290 232)
Витрати на збут	2150	(475 060)	(429 771)
Інші операційні витрати	2180	(93 824)	(6 533)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 950	-
збиток	2195	(-)	(40 931)
Доход від участі в капіталі	2200	726	726
Інші фінансові доходи	2220	120 302	84 925
Інші доходи	2240	2 104	2 861
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(227)	(6 700)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(626)	(355)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	131 229	40 526
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(42 241)	(15 375)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	88 988	25 151
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	14 345	(5 598)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	14 345	(5 598)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	14 345	(5 598)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	103 333	19 553

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 514	4 299
Витрати на оплату праці	2505	205 609	136 799
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 229	23 966
Амортизація	2515	9 980	8 869
Інші операційні витрати	2520	1 503 831	1 313 326
Разом	2550	1 761 163	1 487 259

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	22 893,74839	6 470,54284
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	22 893,74839	6 470,54284
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	1 106,00000

Керівник

Улье Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРГІОУ

КОДИ		
2020	01	01
20033533		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2019** р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	-	-
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	8 423	4 868
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	9 336	2 555
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	30	25
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	2 021 399	2 123 205
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	64 487	100 550
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(491 475)	(1 124 807)
Праці	3105	(164 477)	(109 695)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(36 988)	(22 324)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(98 904)	(53 888)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(50 186)	(25 257)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(7 250)	(535)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(41 468)	(28 096)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(44 174)	(25 210)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(1 128 790)	(787 231)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(16 384)	(7 297)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	122 483	100 751
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	692 745	548 615
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	76 680	203 240
дивідендів	3220	726	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	194
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(926 549)	(787 678)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(40)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-156 398	-35 669
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(4 071)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-4 071
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-33 915	61 011
Залишок коштів на початок року	3405	89 142	35 065
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(24 840)	(6 934)
Залишок коштів на кінець року	3415	30 387	89 142

Керівник

Головний бухгалтер

Ульс Олена Володимирівна

Виноградова Наталя Валентинівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" Дата (рік, місяць, число) 2019 01 01
Територія Україна за ЄДРПОУ 20033533
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство за КОАТУУ 8036100000
Вид економічної діяльності інші види страхування, крім страхування життя за КОПФГ 230
Середня кількість працівників 890 за КВЕД 65.12
Адреса, телефон вулиця Сабогацького, буд. 70А, м. Київ, 01032 2256000
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОД		
2019	01	01
20033533		
8036100000		
230		
65.12		

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рід.кв.	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 558	17 307
первісна вартість	1001	25 072	33 075
накопичена амортизація	1002	12 514	15 768
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основи засобів	1010	21 512	27 802
первісна вартість	1011	43 636	54 107
знос	1012	22 124	26 305
Інвестиційна нерухомість	1013	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом учасі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	150 147	273 875
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	611	466
Відтрончені податкові активи	1045	-	14 993
Гудви	1050	-	-
Відтрончені аквізиційні витрати	1060	124 013	148 243
Залишок коштів у централізованих отриманих резервах фондів	1065	13 992	29 441
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	322 833	512 127
II. Оборотні активи			
Засапи	1100	1 593	1 389
Виробничі засапи	1101	1 593	1 389
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переотраховані	1115	-	-
Високи одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	190 447	961 098
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	21 466	28 186
з бюджетом	1135	-	66
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	17 140	25 986
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	22 484	90 465
Поточні фінансові інвестиції	1160	634 413	612 765
Гроші та їх еквіваленти	1165	35 065	89 142
Готівка	1166	21	25
Рахунки в банках	1167	35 044	89 117
Витрати майбутніх періодів	1170	218	882
Частка переотрахованих у отриманих резервах	1180	417 058	1 052 365
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	188 980	939 481
резервах незароблених премій	1183	228 078	112 884

Інших отриманих резервах	1184	-	-
Інші обороти активів	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 339 884	2 862 344
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 662 717	3 374 471

Пасив	Код ридика	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	2 897	-2 701
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емисійний довід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1413	-	-
Нерозподілений прибуток (несокритий збиток)	1420	221 366	242 219
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	415 530	430 785
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	636	-
Повийки зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	889 104	1 780 279
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв наявних виплат	1532	301 173	1 137 328
резерв незароблених премій	1533	587 931	642 951
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на випадку диван-погу	1545	-	-
Усього за розділом II	1895	889 740	1 780 279
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видачі	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	17 865	19 163
розрахунками з бюджетом	1620	10 181	19 215
у тому числі з податку на прибуток	1621	10 181	14 611
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	7	78
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	31 883	39 312
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за стриковою діяльністю	1650	285 965	1 051 238
Поточні забезпечення	1660	9 828	11 450
Доходи майбутніх періодів	1665	1 712	4 034
Відстрочені клієнтські доходи від перестраховників	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6	18 917
Усього за розділом III	1695	387 447	1 163 407
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів надержанного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 662 717	3 374 471

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Ущипівська Катерина Іванівна

¹ Визначено в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері страхування.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2019	01	01
			20033533		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 446 445	980 161
премії підписані, валова сума	2011	2 041 616	1 702 912
премії, передані у перестраховування	2012	424 957	663 515
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	55 020	204 200
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	(115 194)	144 964
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	714 228	443 932
Валовий:			
прибуток	2090	732 217	536 229
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(85 654)	(14 823)
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	(836 155)	(135 461)
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	750 501	120 638
Інші операційні доходи	2120	39 042	48 793
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(290 232)	(225 797)
Витрати на збут	2150	(429 771)	(325 161)
Інші операційні витрати	2180	(6 533)	(5 337)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	13 904
збиток	2195	(40 931)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	726	2 075
Інші фінансові доходи	2220	84 925	79 603
Інші доходи	2240	2 861	1 497
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(6 700)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(355)	(73)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	40 526	97 006
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(15 375)	(57 887)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	25 151	39 119
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	(5 598)	(7 687)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(5 598)	(7 687)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(5 598)	(7 687)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	19 553	31 432

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 299	4 227
Витрати на оплату праці	2505	136 799	105 363
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 966	17 075
Амортизація	2515	8 869	6 695
Інші операційні витрати	2520	1 313 326	866 867
Разом	2550	1 487 259	1 000 227

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	6 470,54284	10 064,05969
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	6 470,54284	10 064,05969
Дивіденди на одну просту акцію	2650	1 106,00000	5 145,00000

Керівник

[Handwritten signature]

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

[Handwritten signature]

Ущатівська Катерина Іванівна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
20033533		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2018** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	-	-
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	4 868	2 056
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 555	1 967
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	25	26
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	2 123 205	1 527 027
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	100 550	62 189
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 124 807)	(848 918)
Праці	3105	(109 695)	(82 609)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(22 324)	(15 930)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(53 888)	(67 174)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(25 257)	(44 445)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(535)	(847)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(28 096)	(21 882)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(25 210)	(6 243)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(787 231)	(586 912)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(7 297)	(5 464)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	100 751	-19 985
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	548 615	88 404
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	203 240	60 155
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	194	52
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(787 678)	(101 222)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(40)	(156)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-35 669	47 233
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(4 071)	(18 872)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-4 071	-18 872
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	61 011	8 376
Залишок коштів на початок року	3405	35 065	17 601
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(6 934)	9 088
Залишок коштів на кінець року	3415	89 142	35 065

Керівник

Головний бухгалтер

Ульє Олена Володимирівна

Ущипівська Катерина Іванівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ПРАТ "СК "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	17 12 31
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	20033533
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	230
Середня кількість працівників ¹	870 осіб	за КВЕД	65.12
Адреса, телефон	м. Київ, вул. Саксаганського, 78А		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності			
			v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 20 17 р.

Форма N 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код	На початок	На кінець
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	11 006	12 558
первісна вартість	1001	21 683	25 072
накопичена амортизація	1002	10 677	12 514
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	19 271	21 512
первісна вартість	1011	44 280	43 636
знос	1012	25 009	22 124
Інвестиційна нерухомість	1015		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	398 638	150 147
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	530	611
Відстрочені податкові активи	1045	1 608	
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	100 618	124 013
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	11 650	13 992
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	543 321	322 833
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	970	1 593
Виробничі запаси	1101	970	1 593
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	30 842	190 447
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	24 103	21 466
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	17 645	17 140
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	23 848	22 484
Поточні фінансові інвестиції	1160	352 175	634 413
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 601	35 065
Готівка	1166	34	21
Резерви в банках	1167	17 567	35 044
Витрати майбутніх періодів	1170	1 584	218
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	151 456	417 058
у тому числі в:	1181		

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	68 342	188 980
резервах незароблених премій	1183	83 114	228 078
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	620 224	1 339 884
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	1 163 545	1 662 717

Пасив	Код радика	На початок звітного	На кінець звітного
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	10 584	2 897
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202 247	221 366
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	404 098	415 530
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		636
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530	549 443	889 104
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	165 712	301 173
резерв незароблених премій	1533	383 731	587 931
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	549 443	889 740
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	14 752	17 865
розрахунками з бюджетом	1620	579	10 181
у тому числі з податку на прибуток	1621	579	10 181
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	75	7
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	31 783	31 883
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	155 480	285 965
Поточні забезпечення	1660	6 408	9 828
Доходи майбутніх періодів	1665	907	1 712
Відстрочені комісійні доходи від нерестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	20	6
Усього за розділом III	1695	210 004	357 447
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів незалежного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	1 163 545	1 662 717

Керівник

О. В. Ульє

Головний бухгалтер

Ю. С. Кваша

Підприємство

ПрАТ "СК "УНІКА"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
17	12	31
20033533		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.**

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Чисті зароблені страхові премії	2010	980 161	810 867
Премії підписані, валова сума	2011	1 702 912	1 064 115
Премії, передані у перестраховання	2012	663 515	202 762
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	204 200	78 335
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	144 964	27 849
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	443 932	355 976
Валовий:			
прибуток	2090	536 229	454 891
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-14 823	-6 310
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-135 461	-7 691
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	120 638	1 381
Інші операційні доходи	2120	48 793	83 572
	2121		
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	225 797	196 352
Витрати на збут	2150	325 161	277 522
Інші операційні витрати	2180	5 337	12 784
	2181		
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	13 904	45 495
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	2 075	1 556
Інші фінансові доходи	2220	79 603	85 953
Інші доходи	2240	1 497	1 972
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		5 601
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	73	494
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			

прибуток	2290	97 006	128 881
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	57 887	43 675
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	39 119	85 206
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-7 687	5 230
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-7 687	5 230
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-7 687	5 230
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	31 432	90 436

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 227	3 890
Витрати на оплату праці	2505	105 363	86 708
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 075	13 497
Амортизація	2515	6 695	6 684
Інші операційні витрати	2520	866 867	731 855
Разом	2550	1 000 227	842 634

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 887	3 887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 887	3 887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	10,064	21,921
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	10,064	21,921
Дивіденди на одну просту акцію	2650	5,1450	0,0120

Керівник

О. В. Улье

Головний бухгалтер

Ю. С. Кваша

Підприємство

ПРАТ "СК "УНІКА"
(найменування)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
17	12	31
20033533		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 20 17 р.

Форма N 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010		
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	2 056	1 341
Надходження від повернення авансів	3020		
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 967	1 550
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	26	3
Надходження від операційної оренди	3040		
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		
Надходження від страхових премій	3050	1 527 027	1 042 523
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		
Інші надходження	3095	62 189	35 992
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(848 918)	(431 011)
Праці	3105	(82 609)	(68 663)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(15 930)	(12 368)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(67 174)	(62 097)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(44 445)	(39 051)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(847)	(2 760)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(21 882)	(20 286)
Витрачання на оплату авансів	3135	()	()
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	()	()
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(6 243)	(6 385)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(586 912)	(458 742)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	()	()
Інші витрачання	3190	(5 464)	(4 184)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-19 985	37 959
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	88 404	26 253
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	60 155	67 032
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Надходження від погашення позик	3230	52	25

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(101 222)	(154 863)
необоротних активів	3260	()	()
Виплати за деривативами	3270	()	()
Витрачання на надання позик	3275	(156)	()
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	()	()
Інші платежі	3290	()	()
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	47 233	-61 553
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	()	()
Погашення позик	3350	()	()
Сплату дивідендів	3355	(18 872)	(44 268)
Витрачання на сплату відсотків	3360	()	()
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	()	()
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	()	()
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	()	()
Інші платежі	3390	()	()
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-18 872	-44 268

1	2	3	4
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	8 376	-67 862
Залишок коштів на початок року	3405	17 601	64 306
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	9 088	21 157
Залишок коштів на кінець року	3415	35 065	17 601

Керівник

Головний бухгалтер

О. В. Ульє

Ю. С. Кваша

Підприємство	ПрАТ "СК "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	16	12	31
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	20033533		
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	8036100000		
Середня кількість працівників ¹	941 особа	за КВЕД	230		
Адреса, телефон	м. Київ, вул. Саксаганського, 70А		65.12		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					
v					

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 року**

Код за
Форма N 1 ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9 622	11 006
первісна вартість	1001	18 568	21 683
накопичена амортизація	1002	8 946	10 677
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	18 182	19 271
первісна вартість	1011	39 684	44 280
знос	1012	21 502	25 009
Інвестиційна нерухомість	1015		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	68 310	398 638
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	530	530
Відстрочені податкові активи	1045	21 941	1 608
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	82 826	100 618
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	9 282	11 650
Інші необоротні активи	1090	896	
Усього за розділом I	1095	211 589	543 321
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	793	970
Виробничі запаси	1101	793	970
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10 087	30 842
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	23 063	24 103
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	9 254	17 645
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15 066	23 848
Поточні фінансові інвестиції	1160	506 943	352 175
Гроші та їх еквіваленти	1165	64 306	17 601
Готівка	1166	18	34
Рахунки в банках	1167	64 288	17 567
Витрати майбутніх періодів	1170	5 987	1 584
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	122 226	151 456

у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	66 961	68 342
резервах незароблених премій	1183	55 265	83 114
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	757 725	620 224
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	969 314	1 163 545
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	5 354	10 584
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	163 685	202 247
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	360 306	404 098
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530	463 417	549 443
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	158 021	165 712
резерв незароблених премій	1533	305 396	383 731
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	463 417	549 443
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	9 896	14 752
розрахунками з бюджетом	1620	5 133	579
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 133	579
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	83	75
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	18 938	31 783
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	105 645	155 480
Поточні забезпечення	1660	5 091	6 408
Доходи майбутніх періодів	1665	777	907
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	28	20
Усього за розділом III	1695	145 591	210 004
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	969 314	1 163 545

Підприємство

ПрАТ "СК "УНІКА"

Дата (рік, місяць,
число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

16 12 31

20033533

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2016 р.**

Форма
№ 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Чисті зароблені страхові премії	2010	810 867	670 900
Премії підписані, валова сума	2011	1 064 115	1 008 058
Премії, передані у перестраховання	2012	202 762	224 025
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	78 335	117 047
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	27 849	3 914
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	355 976	316 840
Валовий:			
прибуток	2090	454 891	354 060
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-6 310	-12 165
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-7 691	-2 961
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	1 381	-9 204
Інші операційні доходи	2120	83 572	112 371
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	196 352	161 009
Витрати на збут	2150	277 522	181 515
Інші операційні витрати	2180	12 784	43 099
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	45 495	68 643
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	1 556	
Інші фінансові доходи	2220	85 953	86 564
Інші доходи	2240	1 972	683
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	5 601	

Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	494	586
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	128 881	155 304
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	43 675	-4 398
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	85 206	159 702
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	5 230	2 377
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	5 230	2 377
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	5 230	2 377
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	90 436	162 079

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 890	3 762
Витрати на оплату праці	2505	86 708	69 553
Відрахування на соціальні заходи	2510	13 497	20 294
Амортизація	2515	6 684	6 160
Інші операційні витрати	2520	731 855	602 694
Разом	2550	842 634	702 463

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 887	3 887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 887	3 887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	21,92	41,09
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	21,92	41,09
Дивіденди на одну просту акцію	2650	12,0	

Підприємство

ПрАТ "СК "УНІКА"

Дата (рік, місяць,
число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
16	12	31
20033533		

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2016 р.**

Форма
№ 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010		
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	1 341	2 128
Надходження від повернення авансів	3020		
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 550	3 575
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	3	235
Надходження від операційної оренди	3040		
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		
Надходження від страхових премій	3050	1 042 523	1 018 282
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		
Інші надходження	3095	35 992	18 511
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(431 011)	(643 051)
Праці	3105	(68 663)	(56 367)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(12 368)	(20 467)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(62 097)	(36 056)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(39 051)	(22 525)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(2 760)	(380)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(20 286)	(13 151)
Витрачання на оплату авансів	3135		
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(6 385)	(5 424)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(458 742)	(408 207)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		
Інші витрачання	3190	(4 184)	(3 096)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	37 959	-129 937
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	26 253	78 762
необоротних активів	3205		343
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	67 032	61 901
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Надходження від погашення позик	3230	25	584

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(154 863)	(73 286)
необоротних активів	3260		(2 361)
Виплати за деривативами	3270		
Витрачання на надання позик	3275		
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-61 553	65 943
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355	(44 268)	
Витрачання на сплату відсотків	3360		
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-44 268	0

1	2	3	4
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-67 862	-63 994
Залишок коштів на початок року	3405	64 306	72 683
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	21 157	55 617
Залишок коштів на кінець року	3415	17 601	64 306